EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı:38, Kasım 1990

İşçi hareketi ve genel grev

Yeni dönem işçi hareketi hep her yenisi bir öncekini aşan kesikli dalgalar halinde gelişti. Şu günlerde yeni bir eylem dalgasının habercisi bir kaynaşma var. Tüm bilgiler ve belirtiler, bu yeni dalganın da kendinden öncekileri aşacağına, dahası işçi hareketinde yeni bir evreyi başlatacağına işaret ediyor. Bu yeni evrenin en belirgin özelliği, işçi hareketinin politik bir mecraya girmesi, buna uygun istem ve eylem biçimlerinin önplana çıkması olacaktır. Bu kez kaynaşmayı yaşayanların içinde, metal ve maden gibi Türkiye işçi sınıfının en deneyimli ve militan kesimlerinin ön safı tutuyor olması, bu ihtimali güçlendiriyor. Aslında Zonguldak bölgesinde 36 bin maden işçisinin anlamlı bir şekilde faşist askeri darbenin yıldönümüne denk getirdikleri iki günlük bölgesel genel grev, bu evreyi başlatmıştır bile.

Sınıfın kendi içinden fışkıran ve '80'li yılların ikinci yarısı boyunca hep gündemde kalan genel grev istemi, son kaynaşmaların yarattığı cereyanla, işçi sınıfı saflarında bugün her zamankinden daha kuvvetli, artık kendini somut ve pratik olarak dayatan bir istem haline gelmiştir. Genel grev günün pratik bir sorunu olarak, özellikle İstanbul işçileri arasında yoğun ve heyecanlı tartışmalara konudur. Böyle bir eylemin ağırlığını ve sorumluluğunu omuzlarında taşıyan ve taşıyacak olan öncü işçi kesimi içinde, bir genel grev girişiminin anlamı, niteliği, gerçekleşme biçimi, talepleri, örgütsel araçları, muhtemel seyri ve sonuçları gibi bir dizi canalıcı konuda tartışmalar yapılmaktadır. Genel grev istemine ilişikin tartışmaların aldığı bu yeni biçim, işçi hareketinde yeni bir evreye geçiş eğiliminin belki de en özlü göstergesidir.

Bu sorunun, genel grevin, bazı kesimlerde belirsiz bir içerikle, daha çok da son bir kaç yılın belli bir kanıksanmışlığı ile, bir çeşit alışkanlık olarak, bu yeni kaynaşma döneminde de yinelenmesi dışında, devrimci hareket içinde enine boyuna bir tartışma, somut bir tutum ve hazırlık konusu olmaması gerçekten şaşırtıcı. Genel teorik ve politik sorunlar üzerine yer yer hararetli tartışmalar sürdüren devrimci ve "marksist" çevrelerin, pratik yaşamın akışından ve haliyle işçi hareketinin kendisinden kopuk oluşlarının bundan daha çarpıcı bir kanıtı zor bulunur. Oysa şu günlerin Türkiye'sinde genel grev, önemle ve öncelikle tartışılması gereken, yalnızca somut ve net bir tutuma değil, yoğun pratik-örgütsel bir hazırlığa da konu olması gereken acil bir siyasal sorundur. Bu alandaki gecikme ve gevşeklik, işçi hareketindeki bu yeni kaynaşmanın ve gelmekte olan grev dalgasının yarattığı son derece elverişli ortam ve olanakları, bir kez daha, "kendiliğinden" yaratacağı bazı kazançlar dışında heba etmek demektir. Artık en ilgisiz olanların bile gözlemleyebilecekleri bir olgudur; her yeni kaynaşma döneminde işçi kitleleri güçlü bir mücadele ve eylem isteği koyuyorlar ortaya; fakat önderlik ve örgütlenme yoksunluğu karşısında, güvensizliğe ve cesaretsizliğe düşüyor, yeniden durgunlaşıyorlar. Bunun sorumluluğu dolaysız olarak ve tümüyle "bizler"in, işçi sınıfını temsil etmek iddiasındaki tüm "sosyalistler"in omuzlarındadır.

*

İşçi sınıfı saflarındaki bu yeni kaynaşma, genel grev isteminin bu yeniden önplana çıkışı, sermaye cephesindeki gelişmelerle, burjuvazinin yeni iktisadi ve politik saldırılarıyla doğrudan bağlantılıdır. Denebilir ki sermayenin yeni girişim ve saldırılarının sonuçlarını hisseden ve anlamını sezen işçi kitlelerinin, bu saldırılara dolaysız bir tepkisidir.

SS Kararnemesiyle birlikte genel devrimci harekete, işçi hareketine ve Kürt ulusal hareke-

Genel greve ilişkin bir dizi diğer sorunu irdeleyen aşağıdaki parça, *Ekim*'in aynı konuya ilişkin Nisan 1988 tarihli başyazısından alınmıştır. İşçi hareketinin kendiliğinden bir ürünü olarak genel grevin kendi bu nesnelliği içindeki sınırlı amaçlarına ilişkin ilk paragrafın, işçi hareketindeki belli ilerlemelerle kısmen eskimesi dışında, tüm öteki sorunlara ilişkin görüşler bugün de canlı, geçerli ve günceldir.

"Güçlü bir mücadele isteğinin ifadesi olmakla birlikte bütünüyle kendiliğinden gelişimin bir ürünü olan genel grevin, talepleri de bu niteliğine uygun oluşmuş bulunuyor. Bugün için işçiler genel grevi, sermayenin iktisadi saldırılarını püskürtmenin, ücretleri yükseltmenin, iş ve çalışma yasalarında gerekli demokratik değişiklikleri gerçekleştirmenin, bazı siyasal hakları elde etmenin aracı olarak görüyorlar. Bu taleplerin sınırlı siyasal niteliği bir yana, büyük ölçüde sınıfın kendi özgül talepleridirler. İşçi hareketi henüz kendi taleplerini daha geniş bir temel üzerinde ifade edebilecek ve kendi dışındaki halk sınıf ve tabakalarının taleplerine kendi taleplerinin yanısıra yer verebilecek bir bilinç ve önderlikten yoksundur.

"Fakat bu durum genel grevin önemini azaltmıyor. Bu iktisadi ve kısmi siyasal talepler için genel grevle bile, işçi sınıfı, doğrudan mevcut siyasal iktidarı ve anayasal rejimi karşısına alan muazzam önemde bir ileri adım atmış olacaktır. Genel grevin kendisi Anayasa'nın açık bir ihlali olacağı gibi, talepleri de Anayasa'nın değiştirilmesini gerektiriyor.

"Kaldı ki sorun bundan da ötedir. Bugünkü sınırlı somut niteliği içinde bile başarılı bir genel grevin, kendi taleplerini aşan ciddi siyasal sonuçları olacaktır. Kaçınılmaz olarak mevcut anayasal rejimle çatışacak ülke çapında birleşik bir işçi eylemi, milyonlarca işçinin ortak bir eylemi olarak genel grev, işçi sınıfının muazzam gücünü yalnızca pervasız burjuvaziye değil, bundan çok daha önemli olarak, bizzat bu işçi ordusunun tek tek üyelerine gösterecek; birlik, dayanışma ve mücadele konusunda işçi sınıfı bireylerinin bilincinde sıçramalar yaratacaktır. Başarılı bir genel grev, işçi sınıfının üretimden gelen birleşik gücünü aynı zamanda diğer emekçi sınıf ve tabakaların gözünde somutlaştıracak, onları işçi sınıfına yakınlaştıracaktır.

"Devrimci kitle mücadelesine kazandıracağı hız ve yaygınlık, işçi hareketinin siyasal gelişiminde oynayacağı büyük rol, ileri işçilerin komünizme kazanılmasında yaratacağı elverişli ortam, bürokratik sendika yapılarını darbelemede ve sendikaların gerçek mücadele örgütleri haline getirilmesinde yaratacağı olanaklar vb., bütün bu açılardan başarılı bir genel grevin oynayacağı muazzam rol yeterince açıktır.

"Fakat onu başarılı kılmak, onu örgütlemek ve ona önderlik etmekle mümkündür. Türk-İş bürokratlarının bunu yapmaya niyetleri yok. Bu durumda komünistlerin, devrimcilerin, sınıf bilinçli işçilerin tabanda insiyatifi ele alarak genel grev istemini örgütlü bir girişime hazırlamaları canalıcı önemdedir. Türk-İş yönetimi bir genel greve niyetli değil, ama tabanın güçlü baskısı karşısında ondan kolay kolay yakasını sıyırabilecek gibi de değil. Herşey tabandaki eğilimi beslemeye, güçlendirmeye, yaymaya, eylem girişimine dönük somut örgütlenmeler yaratmaya ve bütün bunları Türk-İş yönetimi üzerinde somut ve sürekli bir baskıya dönüştürmeye bağlıdır.

"Bütün bu acil görevler yalnızca eylemi başarılı kılmak için değil, işçi hareketini Türk-İş yönetiminin muhtemel bir ihanetinin sonuçlarından korumak için de hayati bir önem taşıyor. Türk-İş bürokratları bu ihaneti iki türlü sergileyebilirler. Ya şimdiye kadar yaptıkları gibi oyalama ve aldatmacalarla işi sürüncemede bırakıp eylem potansiyelini eritme yoluna giderek; ya da salt yasak savma niyetine, işçileri hazırlıksız ve örgütsüz sözde bir genel grev girişimi ile yüzyüze bırakarak ve böylece onları sermayenin maddi ve moral yıkıma yolaçacak saldırılarına açık hale getirerek...

"Mevcut genel grev isteminin talepleri ekonomik ve siyasal reform talepleri durumundadır. Komünistlerin ve devrimcilerin tüm çabası, bu talepler etrafında somutlanan genel grevi isteminin güçlü devrimci bir kitlesel eylem olarak gerçekleşmesi için çalışmak ve ondan en acil siyasal ve temel devrimci istemlerin kitlelere götürülmesi için en iyi şekilde yararlanmak olmalıdır."(*Ekim*, sayı:7)

EKİM

altında şunları söylüyordu: "Bütün Rus devrimi tarihi göstermiştir ki, devrimci hareketin bütün ayaklanmaları ancak böyle ekonomik kitle hareketleri temeli üzerinde başlamıştır."

*

Genel grev istemi, işçi hareketine dışarıdan ya da yukarıdan bir çabayla maledilmedi, tersine, kuşkusuz geçmiş onyılların mücadele birikimi temeli üzerinde, fakat bütünüyle tabandan gelen, işçi hareketinin kendi iç gelişimiyle kendiliğinden oluşan bir istem oldu. Hızla yayıldı, yerleşti, tüm işçi toplantılarının en yaygın ve en coşkulu sloganı haline geldi. Bu istemin gücü de güçsüzlüğü de onun bu özelliğinde yatıyor. Sınıfın toplu eyleminin etkili bir biçimi olarak, işçi hareketinin kendi içinden fışkırması, ülke çapında yaygınlaşması, geniş işçi kitlelerinin sermayenin saldırılarına karşı toplu mücadele isteği ve kararlılığının bir simgesi olarak yıllar boyunca gündemde kalması ve gitgide daha kuvvetle arzulanması, tüm bunlar genel grev isteminin gücünü gösteriyor.

Fakat öte yandan, kuşku yok, altı yıldır işçi hareketinin gündeminde olduğu halde, bir türlü arzudan eyleme dönüşmemesi bile tek başına onun güçsüz yanının önemli bir göstergesidir. İşçi hareketinin genel zaafları, önderlik ve örgütlenmeden yoksunluk, onun genel grev isteminin de zayıf yanını oluşturmaktadır. İşçiler, aslında hiç güvenmedikleri halde, seçeneksizlikten ötürü eylem kararını ve örgütlenmesini hep Türk-İş bürokratlarından beklediler ve onları buna zorlamakla yetindiler. Sermayenin uşağı Türk-İş bürokratları ise, işçilerin bu toplu eylem istemini, şimdiye kadar her yol ve manevraya başvurarak dizginlediler ve geri plana ittiler. Güvenebileceği yönlendirici bir önderlik ve asgari bir eylem örgütlülüğü olmadan, Türkiye'nin siyasal koşullarında hayli cüretli ve siyasal sonuçları bakımından son derece etkili bir eyleme, genel greve, işçi kitlelerinin kendiliğinden kalkışması ise gerçekten güç bir işti. Bu güçlük, işçi sınıfının bilinci, mücadele tecrübesi ve örgütlenme düzeyi gözetildiğinde daha iyi anlaşılır.

Ama yine de bugün işçi hareketi, örneğin üç yıl öncesinden hayli farklıdır. Bu farklılık doğal olarak genel grev isteminin işçi kitleleri nezdinde anlamı, kapsamı ve hayata geçirilebilirliği için de geçerlidir. Yaşam koşullarının bugün düne göre daha da kötüleşmesi ve 12 Eylül'le yitirilen hak ve mevzilerin bile henüz yeniden elde edilememiş olmasının işçi sınıfında yarattığı ek öfke bir yana. Şu son bir kaç yılda, işçi kitleleri önemli mücadeleler yaşadılar, deneyimler edindiler. Burjuva partilere bağladıkları umutlar iyice yıprandı. Bu arada Türk-İş bürokratlarını daha iyi tanıdılar; oyalayıcı ve aldatıcı taktikleri, manevraları konusunda şimdi daha çok fikir sahibiler. Ve belki de en önemlisi, işçi hareketi, belli bir tecrübeye ve mücadele kararlılığına sahip, işçi sınıfı mücadelesine daha geniş perspektiflerle bakabilen, devrimci ve sosyalizme eğilimli kalabalık bir öncü kuşak çıkardı kendi içinden. Genel bir önderlik boşluğu ortamında ve şimdiki mücadele düzeyi çerçevesinde, kısmi bir önderlik ve örgüt misyonunun taşıyıcısı durumundadır bu öncü işçi kesimi. Son bir faktör olarak, henüz çok yeni ve henüz çok sınırlı olmakla birlikte, komünistlerin ve devrimcilerin işçi hareketiyle kurduğu ilk bağlardan sözedilebilir.

Tüm bunlar birarada, işçi hareketinde düne göre bir ilerlemenin, daha ileri mücadele ve eylem biçimlerine geçişin ifadesi ve etkenleridir. Bugüne kadar, örneğin '89 Mart-Nisan eylemliliği sırasında, yaygın olarak uygulanan ve üretimi aksatmayı ancak dolaylı olarak hedefleyen eylem biçimleri bugün artık işçileri tatmin etmiyor. Ve bu tatminsizlik binlerce işçinin katıldığı toplantılarda sık sık dile getiriliyor. İşçiler daha ileri, üretimin doğrudan aksatılmasına yönelik eylem biçimleri istiyorlar. İki günlük bölgesel genel greviyle 36 bin maden işçisi bunun yolunu açmış, ilk örneğini vermiştir. İşçi hareketi bugün bir genel grev eylemine her zamankinden daha yakındır. Muhtemelen de bunun yolu, Zonguldak örneğinde olduğu gibi, bölgesel denemelerin ardından açılacaktır.

Genel grev sorununa ilişkin olarak devrimci hareketin taşıdığı ortak sorumluluk sanıldığından da büyüktür. Sermayeninin politik saldırılarını püskürtmek ve kitlelerin devrimci eylemliliğini geliştirmek taktik çabası içindeki devrimci hareket için, geniş işçi ve "memur" kitlelerinin genel grev istemi muazzam önemde bir taktik fırsattır. Bunu değerlendirebilmek, net ve kararlı bir tutumla yoğun bir politik ve örgütsel çaba içine girebilmekten geçiyor. İşçi harketinin ise bugün böyle bir çabaya her zamankinden daha çok ihtiyacı var.

tine karşı saldırıya geçen burjuvazi, Körfez krizini uygun bir fırsat ve bahane sayarak siyasal ve ekonomik saldırılarına yeni boyutlar ekledi. Körfez'de emperyalist dünyaya uşaklık politikasının yarattığı ağır mali fatura, zam dalgaları ve katı ücret politikalarıyla işçilere ve çalışan kitlelere ödetiliyor. Zaten dayanılmaz yaşam koşulları içinde bunalan ve belli tepkiler gösteren kitlelere, bu yeni fatura, ancak yeni baskı uygulamaları ile kabul ettirilebilirdi. Dozu artan politik saldırılar bunun ifadesidir.

Yasalarda yeri olan en ilkel demokratik hakların kullanılmasına dahi tahammül edemez bir noktaya gelmiştir mevcut rejim. Burjuva partiler aracılığıyla kitleleri, özellikleri işçileri kontrol etmek ve oyalamak olanakları daraldığı ölçüde, çözüm baskı ve terörün dozunu artırmakta görülüyor.

Kürdistan'daki politika ve uygulamalar ise artık hiç bir sınır tanımayan bir vahşete dönüşmüştür. Sömürgeci devlet, kuşku yok aczinden, Osmanlının barbarca yakıp-yıkma, köyleri ateşe verme geleneğine dönmüştür. Direniş bölgelerini "insansızlaştırma" politikası kan ve ateşle uygulanmaktadır.

Acze kapıldığı her anda olduğu gibi, iğrenç bir davranışla, "rehine" saydığı devrimci tutsaklara yeni saldırılara girişmekte, idam tehditlerini, toplu sürgünler, ölümler pahasına kazanılmış hakların gaspı izlemektedir.

Tüm bu politika ve uygulamalar düzen için, esneme olanaklarından yoksunluk anlamında bir zayıflığın ifadesidirler. Bu politika ve uygulamalara, çalışan kitlelerde, özellikle de işçi kitleleri arasında hoşnutsuzluğu ve mücadele eğilimini körüklediği bilindiği halde başvuruluyor. Bu büyük bir açmazdır düzen için. Burjuvazi, Körfez krizini ve buna bağlı olarak yaratmaya çalıştığı savaş atmosferini, işçi hareketini dizginlemek ve Kürt ulusal direnişini ezmek için kullanabileceğini düşünmüş, böylece iç sorunlarını bir süre için de olsa hafifleteceğini ummuştu. Gelişmeler bu politika ve hesapların ters teptiğini gösteriyor.

İşçiler gerilememiş, tersine bilenmiştir. Ekonomik saldırılar, politik baskılar ve savaş kışkırtıcılığı arasındaki bağlantıları farketmeye başlamışlardır. İşçiler arasında savaş karşıtı tepkilerin yaygınlaşması ve yüksek sesle dile getirilmesi rastlantı değil. Toplusözleşme dönemine girmiş işçi kesimlerinde bu çok belirgin bir eğilim ve davranıştır.

Genel grev istemi ve tartışmaları bu ortamda canlanıyor. Bu tür canlanmaların büyük toplusözleşme dönemlerinde, bu vesileyle gündeme gelmesini ise doğal karşılamak gerekiyor. İşçi hareketindeki geriliğe kanıt sayılabilecek bu olgu, paradoksal bir biçimde onun ileri sıçrama dinamizmine bir kanıt olarak da kabul edilebilir. Zira bu, işçi kitlelerinin tek tek toplusözleşmelerle elde edilecek iktisadi kazanımlardan fazla bir şey ummadıklarının, sermayenin merkezileşmiş ekonomik ve politik saldırılarını ancak genel birleşik bir eylemle püskürtebileceklerine duydukları belli bir inancın ve bilincin de göstergesidir. Nitekim tüm bilgiler ve gözlemler de bunu doğruluyor.

Devrimci hareketin özellikle aydın çevrelerden oluşan kesimlerinde, işçi hareketinin bugünkü dinamizmini, taşıdığı politikleşme olanaklarını kavramada tuhaf bir yeteneksizliğe rastlanmaktadır. Tuhaflık, yedi kat yerin dibindeki uğultudan sözedip de gözler önündeki uğultulu kaynaşmayı görememektedir, hala uyuyan "potansiyel"den sözetmekle yetinmektedir. Böyleleri işçi hareketindeki devrevi canlanmaları, bunların özellikle toplusözleşme dönemlerine denk gelmesinden kalkarak, daha hala ücret artırımı isteminden öteye geçemeyen bir kısırlığın ifadesi saymakta, hareketi buna indirgemektedirler. Bu yaklaşımı işçi hareketine karşı pratik görevlere tepeden bakma ve bunlardan uzak durma tutumuyla birleştirmeleri ise ancak doğal karşılanabilir. Zira belki de, gerçekte, sözü edilen teorik yaklaşım, sözü edilen pratik tutumun, yani işçi hareketine karşı somut pratik görevlerden kaytarmanın, aydınca bir kılıfıdır yalnızca.

Türkiye'nin bugünkü gerçeklerini, burjuvazinin iktisadi ve politik saldırılarının kopmaz bütünlüğünü, yığın hareketinin dinamizmini ve gelişme diyalektiğini birarada değerlendiren bir marksist içinse, işçi kitlelerinde mücadele isteğinin toplu pazarlık dönemlerinde yoğunlaşması yalnızca doğaldır. Ve bu çerçevede, burjuvazinin on yıllık baskı ve sömürü politikalarına karşı yoğunlaşmış bir tepkinin ve karşı koyuş isteğinin en özlü ifadesi olarak genel grev isteminin bu dönemlerde canlanması anlamlıdır. 1907 yılında kaleme aldığı bir yazısında, Lenin, "kitle yoksulluğunun ve ekonomik mücadelenin şiddetlenmesi" arabaşlığı

İşçi sınıfı çanları çalıyor

Aydın Öz / Sidar Yılmaz

Türkiye işçi sınıfı ve geniş emekçi yığınlar ile burjuvazi arasındaki çelişkinin gitgide daha da keskinleştiği, sınıf mücadelesini yeni ve daha üst boyutlara sıçrayacağı ve bu çerçevede Türkiye'nin bir proleter devrimine gebe olduğu, *Ekim*'in daha başından vurgulayageldiği temel tespitlerdir.

Sınıfın geçmiş mücadelesine girmeyeceğiz. '89 Bahar Eylemleriyle başlayıp 1 Mayıs direnişinden geçen, memur rozeti takılmış emekçilerin yaz dönemi eylemleriyle de birleşen ve daha üst boyutlara çıkan sınıf içindeki kaynaşma ve hareketlilik, 800 bin işçinin toplu iş sözleşmesinin birbirine denk düşmesiyle birlikte, hiç bir dönem bugünkü gibi, bu derece ciddi, yoğun ve yaygın olmamıştı. Toplusözleşme görüşmeleri sürerken, faşist darbenin yıldönümü gibi anlamlı bir günde, üstelik sendika engelini de aşarak eyleme geçen 35 bin maden işçisinin iki günlük direnişi, bu yeni hareketlilik döneminin ilk dikkate değer habercisidir.

Kendine özgü bu hareketlilik döneminde, Türkiye işçi sınıfının her zaman öncü kesimi gözüyle bakılan metal işkolunda 130 bin işçinin toplusözleşme görüşmelerinin başlaması mücadeleyi daha da yoğunlaştırmıştır. Metal işkolunda biri Türk-Metal'in, öteki üç sendikanın (Çelik-İş, Özdemir-İş, Otomobil-İş) ortak hazırladıkları iki toplusözleşme taslağı bulunmaktadır. Üç sendikanın ortak olarak sunduğu taslağın hazırlanmasında işçilerin yeterince katılımcı olmamaları gibi bir olumsuzluğa rağmen, taslakda bazı önemli talepler yeralmıştır. İşçilerin taslağın önemli bir bölümünün hazırlanmasından uzak kalmalarının nedeni taslağın hazırlanmasındaki süreçte aranmalıdır.

Taslakta yeralan maddelerden; 40 saatlik çalışma haftası, disiplin kurulu, (işten atılmalara bir ölçüde engel olabilecek bir hüküm olarak) çıkarılan işçinin yerine daha sonra işe alınanların da aynı ücretle çalıştırılması istemi, işsizlik sigortası, 1 Mayıs vb. maddeler üzerinde durup, bunların işçilere kavratılması yönünde yoğun bir çaba harcamak zorundayız. Üç sendikanın ortak çalışması sonucu hazırlanan ortak taslak tabana yeterince yansıtılmamakta ve sendikalar tabanda ortak hareket etme yönünde ciddi bir çaba göstermemektedirler.

Sermaye sınıfı işçi sınıfı üzerindeki baskı ve sömürüsünü sürdürebilmek için varolan sendikal örgütleri işlevsizleştirerek işçileri örgütsüz bırakmaya çalışmaktadır. Bu doğrultuda % 10'luk baraj bahane edilerek Çelik-İş yetkisiz bırakılmıştır. Bir çok sendika aynı durumla, yetkisiz kalma durumu ile karşı karşıyadır. Çelik-İş'in yetkisini kaybetmesiyle diğer iki sendika da (Özdemir-İş ve Otomobil-İş) fiilen aynı durum ve tehditle karşı karşıya kalmıştır. Bu tehdit ve tehlike, daha beş altı ay öncesine kadar birliğe yanaşmayan sendikacıları zorunlu olarak birleşme aşamasına getirmiştir. Bizler, % 10'luk baraj zorunluluğu getiren bu anti-demokratik yasanın kaldırılmasını istemekle beraber, metal işkolundaki sendikal rekabetin kaldırılması ve sendikal birliğin gerçekleşmesi için, zorunlu baraj sisteminin dayattığı zorunlu birliği değil, gönüllü ve devrimci birliğin gerçekleştirilmesi gerektiğini savunuyoruz.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi bu sendikacılar gerçekten sınıfın çıkarlarını düşündükleri için sendikal birliği savunuyor değiller. Daha düne kadar hiç bir birliğe yanaşmazken, bugün "sınıf çıkarları" için nasıl bir keskin birlik yanlısı olduklarını anlamak hiç de zor değil. Koltuklarından olduklarını ve olacaklarını düşünüyorlar yalnızca.

Bizler bu bölünmüşlüğün ortadan kaldırılması ve en geniş birliğin yaratılması için, zorunlu ve sendika bürokratlarının mevki kaygılarına dayanan birlikleri, gönüllü ve devrimci birliklere dönüştürmeliyiz. Şimdiki zorunlu birliktelik bugünkü süreçte sendikacıların koltuklarını sağlamlaştırdığından onların işlerine gelmektedir. Bu nedenle, metal işçilerinin tabandan yaratacakları gönüllü birlikteliğin bir ucu sermayeye karşı olacaksa, bir ucunun da bu sendikacılara karşı olacağını unutmamalıyız.

Toplusözleşme dönemindeki tüm bu gelişmelerle birlikte, sermaye sınıfının körfez krizinde aldığı tutum, ekonomik krizin daha da derinleşmesine neden oldu. Krizin faturası daha şimdiden biz işçi sınıfına ve diğer emekçi yığınlara çıkarıl-

maktadır. Kriz öncesinde hazırlamış olduğumuz toplusözleşme taslakları, Körfez krizi ile önemini yitirdiği gibi, MESS'in ve diğer patronların buna rağmen % 70'lik zam gibi bir teklifle gelmesi ve diğer önemli bir çok maddenin virgülüne dahi dokunmak istememesi, geniş işçi tabanında büyük bir hoşnutsuzluk yaratmış ve şimdiden işçilerin greve kesin gözüyle bakmalarına neden olmuştur. Varolan kaynaşma ve hareketlilik işçileri farklı arayışlara yöneltmektedir. Bu arayışlar işçilerin bugünkü taslaklardan umut kesip yeni taslaklar hazırlaması, ya da bir bütün olarak toplusözleşmelerden fazla bir şey beklememeleri şeklinde belirmektedir.

Bunlar da göstermektedir ki işçiler artık işyeri işyeri, işkolu işkolu olarak müdahalelerin yetersiz olduğunu yaşayarak, kendi pratik tecrübeleriyle görmektedirler. Kısmi çözümün ise ancak toplu bir müdahale ile olabileceğini her geçen gün daha iyi anlayabilmektedirler. Bu toplu müdahale de bir GENEL GREV'den başka bir şey değildir.

İşçi sınıfı ve diğer emekçiler üzerindeki sömürünün Körfez krizi ile daha katmerleşmesi, günümüzde genel grevin nesnel koşullarını daha güçlü ve somut bir şekilde oluşturmuştur. İşçilerin bu toplusözleşme döneminde, sermaye sınıfının saldırılarına karşı, toplusözleşmedeki ileri maddeleri dayatarak greve çıkmaları ve bu yolla grevlerin yaygınlaşması, bunun diğer emekçi kesimlerin eylemlilikleriyle birleşmesi genel greve geçişi kolaylaştıracaktır. Sermaye sınıfının politik ve iktisadi saldırılarını püskürtmek, işçi sınıfı ve diğer emekçi katmanlar için kalıcı kazanımlar elde edebilmek için tek çözüm yolu nesnel koşulları oluşan Genel Grevi örgütlemek ve gerçekleştirmektir.

*

Yukarıdaki bölümü Ekim ayının ikinci haftasında kaleme almıştık. Şimdi aynı ayın son haftası içindeyiz ve yeni gelişmeleri eklemek ve değerlendirmek istiyoruz.

Bugün işçi sınıfı bir kez daha ayağa kalkmakta. Fabrikaları boşaltacak genel bir direnişin bazı ilk adımları atılıyor. Bunu bir bütün olarak gerçekleştirebilmek için bir merkezi birlik (ve önderlik), bir kıvılcım beklentisi içindedir.

İşte maden ocakları, tekstil, basın emekçileri, Seka kağıt, metal işkolu... Ve daha bir çok işyeri ve işkolunda yüzbinlerce işçinin toplusözleşme görüşmeleri, sermayenin daha çok sömürü, daha çok kar doğal mantığı sonucunda tıkandı ve uyuşmazlığa gidildi. İşçi sınıfının öncü kesimi içinde yer alan metal işçileri bir günlük yemek boykotuyla MESS patronlarını protesto ettiler. Ancak işçiler '89 Mart-Nisan eylemlerini aşmada kararlılar. Bunu, yemek boykotuyla, sakal bırakma ve rozet takma eylemleriyle bir yere varılamayacağını belirterek, artık bu tür geri eylem biçimlerine karşı tepkilerini dile getirerek ortaya koyuyorlar. Yapılması gereken üretimi durdurmaya yönelik eylem ve direnişleri gündeme getirmek ve uygulamak, bunun için sendikaları zorlamak ve gerektiğinde sendikaları aşmak gerektiği yönünde düşünceler giderek ağırlık kazanmaktadır.

Metal işkolunda üç sendika (Özdemir-İş, Çelik-İş, Otomobil-İş) geçtiğimiz dönem çeşitli bölgelerde ortak üye toplantılarının yapılmasını kararlaştırmıştı.

Bu toplantılara işçiler, özellikle son dönemde burjuvazinin tüm baskı ve tehditleriyle gerginleştirdiği ortama, ayrıca sendikacıların toplantıya yönelik ciddi bir çalışma ve organizasyona girmemelerine rağmen, umulanın üstünde bir duyarlılık ve ilgi göstererek katıldılar. İzmit, Gebze, Kartal ve Topkapı'da yapılan bu toplantılar, binlerce işçinin büyük bir coşku ve mücadele kararlılığıyla katıldığı ve sermayeye karşı öfkelerini haykırdığı toplantılara dönüştü. Bu coşku ve kararlılığı gören sendikacılar da, tek kelimeyle mangalda kül bırakmayarak artık salonların işçilere dar geldiğini, sokaklara dökülmemiz gerektiğini belirtmek zorunda kaldılar. İşçiler grevin kendileri için amaç olmadığını, ancak işverenlerin sınırsız kar hırsının bunu zorunlu kıldığını, gerekirse tüm fabrikaları boşaltıp genel greve çıkabileceklerini ifade ediyorlardı. İşçilerin henüz gerçek güçlerini kullanmadıklarını, kapitalist patronlara gücümüzü ve birliğimizi gösterecek eylemler yapmamız gerektiğini belirtiyorlar ve, işten atılmalara, emperyalist savaşa ve sermayenin tüm öteki saldırılarına karşı haklarımızı alabilmek için tek çare, genel grevdir diyorlardı.

Toplantıların birinde, Otomobil-İş genel başkanı şunları söylüyordu:

"Artık suskunluk yok, işçiler kayıplarını geri istiyor, böyle yönetilmek istemiyor, kendi kendini yönetmek istiyor. Tek tek fabrikalarda mücadele ile bir yere varamayız, tüm işçilerin üretimi durdurup genel grevi yaratmalıyız. Metal işçileri kafaları kaldırın, büyük düşünün. Küçük deniz-

lerden büyük okyanuslara yelken açalım. Türkiye'de bir işçi depremi olacaktır. Haydi davranın, ayağa kalkın, işçilerin başkenti İstanbul'u titretin. Özgürlük işçilerle gelecektir." Bu konuşmanın sonunda tüm salondakiler, kendi duygu ve düşüncelerinin bir ifadesi olduğunu düşündüklerinden, büyük bir coşku ile alkışladılar. Diğer sendikacılar da konuşmalarında, varolan kapitalist sömürüye karşı işçilerin direnmesi gerektiği, sendikaların ayrı ayrı değil, birleşerek MESS patronlarının karşısına tek bir güç olarak çıkması gerektiği yönünde görüşler dile getirmek ihtiyacı duydular.

Bu toplantılarda sendikacıları "radikal" bir tutum almaya zorlayan, sınıfın bugün düzene duyduğu tepki ve mücadele isteğidir. Hatta bir çok işçi, bugünkü mücadele istemlerinin gerisine düşüldüğünü söylüyor, sendikacıların "radikal" tutumlarına aldanmıyor, onların samimiyetsizliklerini dile getirmekten geri kalmıyordu. Evet, biz de sınıf bilinçli işçiler olarak bu sendikacıların radikal tutumlarına inanmıyoruz. Şunu da söylüyoruz; bu radikal tutumların pratik gereklerini yerine getirsinler. Ancak bu, uzlaşma politikası ile olmaz. Sınıf sermaye ile uzlaşmayı değil savaşı, mücadeleyi seçmek zorundadır.

Toplantılarda birlik üzerine ahkam kesen, on yıldan beri birlik mücadelesi verdiğini, gerekirse sınıfın birliğinin gerçekleşmesi uğruna alıp ceketini gideceğini söyleyen Özdemir-İş genel başkanı, daha bu konuşmaların üstünden bir hafta geçmeden, tam tersi bir tutum takınıp son birlik toplantısında protokole imza atmadı. İki sendikanın birleşmesini, kendilerinin ise düşünecekelerini açıklayarak tüm samimiyetsizliğini ve ikiyüzlülüğünü ortaya koydu.

Bu toplantılardan çıkan sonuç; her defasında belirttiğimiz gibi, işçi sınıfı tabanında yaşanan kaynaşma ve hareketliliğin bir üst boyuta sıçrayacağı, bu sıçrayışın örgütsüz olmakla birlikte, bir ucu sermayeye yönelirken, diğer ucunun sınıfın çıkarları doğrultusunda hareket etmeyen bürokrat ve sarı sendikacılara yöneleceği gerçeğidir. Bununla birlikte bugün acil olan, sınıfın örgütsüzlüğünün giderilmesidir. Mücadelenin daha da yükseldiği bu dönemde komünistlere, özellikle sınıf bilinçli işçilere bu noktada büyük görev ve sorumluluklar yüklenmektedir.

İşçi hareketinin daha üst boyutlara sıçramanın eşiğinde olduğu ve genel grevi dayattığı bir dönemde, Otomobil-İş'in sayın genel başkanı "işçiler artık susmak istemiyor" diyor. Evet, susmayacağız. Söylediklerinizin tersine, biz küçük denizlerden büyük okyanuslara çoktan yelken açtık, açılıyoruz. Kafamızı kaldırmış büyük düşünüyoruz. İktidarı hedefliyoruz. Proletarya diktatörlüğü temelinde sosyalizmi hedefliyoruz. Ve diyoruz ki, başta işçi sınıfının merkezi olan İstanbul olmak üzere, Türkiye'de bir işçi depremini gerçekleştirmek komünistlerin ve sınıf bilinçli işçilerin boyununun borcudur. Özgürlüğün ve sosyalizmin işçilerle geleceğini haykırıyoruz. Ancak sarı ve bürokrat sendikacılar da şunu çok iyi bilsinler; gelinen noktada geri adım atanlar "küçük denizler"de boğulacaklardır. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın.

Görev, tüm çalışanların genel grevini örgütlemektir!

Maden işçileri yolu gösterdi

(Baştarafı s.10'da)

Yeni dönem ve yeni görevler

Madenci direnişi hem madenciler açısından, hem de Türkiye işçi sınıfı açısından yeni bir dönemi başlatmıştır. Daha şimdiden, sınıfa karşı düşmanca planlar hazırlanmaya başlandı. Olaylar soğuduktan sonra madencilere karşı saldırıların artacağı muhakkak. Birer ikişer, durumu kanıksattıra kanıksattıra sınıf bilinçli önder arkadaşları işten atma hazırlıklarının sürdürüldüğünü biliyoruz. Böyle bir olayla karşılaştığımızda toplu eylemde olduğu gibi, anında üretimi durdurarak, arkadaşlarımızın işten atılmasına veya polisce baskı altına alınmasına, tutuklanmasına tepkimizi gösterelim. Biz bu eyleme hep birlikte katıldık. Gelecek saldırıları da hep birlikte göğüslemek ve bertaraf etmek zorundayız. Başladığımız yolu birlikte tek bir kişi de olsa fire vermeden yürümek zorundayız. Unutmayalım ki, Türkiye'nin yüzlerce yerindeki işçi kardeşlerimiz, bizim birliğimizi, kararlılığımızı kendilerine örnek olarak almaktalar. Eylemimiz, düzene düşman olan herkese cesaret vermiştir. Açtığımız bu bayrağı taşıma onurunu sürdürmeliyiz.

Maden işçileri yolu gösterdi

M.Güven

Denilebilir ki dünyanın en ağır, en yıpratıcı, iş "kazası" en çok, ölüm oranı en yüksek ve mesleki hastalıkların en yaygın olduğu işkoludur Türkiye madenciliği. Bütün bu ağır şartlara rağmen, dünyada en az ücretle çalıştırılanlar da Türkiye maden işçileridir. Ayda ortalama 475 bin TL alan bir maden işçisini 4 nüfus olarak kabul edersek, kişi başına düşen günlük gelir 3958 TL dir. Bu parayla bir paket Malboro alınmıyor. Sermaye devletinin çalışan insana verdiği değer, basit bir Amerikan sigarasının değerine bile denk düşmüyor. Maden işçileri, yalnız maden işçileri mi, bütün işçiler ve emekçiler sermayenin gözünde hayvandan daha değersizdir. "İşçi ücretlerinin Avrupa düzeyine ulaştığı"nı söyleyen şarlatan Özal diğer taraftan da, bunun kuyruklu yalan olduğunu söyleyenleri tehdit ederek susturmaya çalışıyor. Ülkeyi yönetenlerin kendileri olduğuna aldırmadan ve hatta utanmadan, içine düştükleri bunalımın sorumlusu olarak işçi sınıfını ve komünistleri gösteriyor. "Enflasyonun işçilerin aşırı ücretlerinden kaynaklandığı" demagojisiyle kapitalist boyunduruk altında ezilen emekçileri işçilerle karşı karşıya getirerek, toplumsal muhalefeti içten bölmeye, güçsüz düşürmeye çalışıyorlar. Ama bu yetmediği için son zamanlarda "ekmek, özgürlük, insanca yaşam istemeyin, sonra ordu yönetime gelir ha" tehditleriyle, işçi sınıfı ve emekçileri susturmak, böylece açlığı, aşağılanmışlığı, iş cinayetlerine kurban edilmeyi sürekli kılmak istiyorlar. Bu tür saldırı ve tehditlerin, işçi sınıfına gözdağı vermelerin sıklaştığı bir sırada, 12 Eylül'ün yıldönümünde eyleme geçen madencilerin tavrı, anlamlı bir kararlılığın ifadesi olduğu kadar, sınıfı tehdit edenlerin yüzünevurulmuş bir tokattır da.

35 bin işçinin toplu eylemi: Genel greve ilk adım

Zonguldak havzası madencilerinin 12 Eylül günü yasaları çiğneyerek başlattıkları eylem 15 Eylül günü buruk bir başarıyla sona erdi. Şevket Yılmaz ve GMİS başkanı Denizer'in ortak hain çabaları kadar, kararlılığın örgütlenmemiş olması da eylemin kırılmasında etkili oldu. Buruk bir başarı diyoruz; çünkü eylem somut amacına ulaşmamıştır. Buna rağmen eylemin 35 bin madencinin tam bir katılımıyla gerçekleşmesi, maden işçileri açısından olduğu kadar, Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin tümü için de öğretici ve cesaretlendirici bir örnek olmuştur. Bu yönüyle düşünülürse, ki asıl önemli olan da budur, eylem büyük bir başarıdır. Üç yıldır süren pasif direniş örtüsünü yırtarak yeni bir dönemi başlatmış, yerel anlamda da olsa genel grev ateşini tutuşturmuştur. Onurun ve emeğin yiğit temsilcisi, sınıf mücadelesinin öncü müfrezelerinden biri olan maden işçileri kendilerine yakışanı yapmış, kazmalarıyla buzları parçalayarak, genel grevin yolunu açmışlardır. Bir başka politik kazanç da eylemin 12 Eylül günü gerçekleşmesidir. Kapitalist sınıf ve ABD'nin emriyle yönetimi gaspeden generaller çetesinin sınıfa karşı derinleşerek genişlettikleri sömürü baskı ve yalanın, sınıf tarafından ilk kez böylesine kitlesel bir eylemle lanetlenmesi, eyleme apayrı bir özellik kazandırmıştır. Zonguldak havzası işçileri yiğit ve kararlı tavırlarıyla tüm sınıf kardeşlerine, kapitalistler tarafından aşağılanan emekçi kesimlere, gençliğe önemli ve anlamlı mesajını yollamıştır. Mesaj şudur;

Ben mücadele cephesinde yerimi aldım. Ateşi tutuşturdum. Ateşi hep birlikte körükleyerek yangını her tarafa yayalım. Zorbalığı, açlığı, zulmü, sömürüyü yakıp kül edelim. Bu gidişe dur diyelim. İşçi sınıfı olarak kollarımızın gücünü birleştirelim. Gücümüzü, emekçilerin, Kürt halkının gücüyle birleştirdiğimiz gün, sırtımıza yalan, zor ve kanla kurulan kapitalistlerin sırça dünyalarını yerle bir etmek, sanıldığından çok daha kolay olacaktır. Susmak, zalimlerin önünde boyun eğmek, zalimleri daha zalim davranmaya teşvik etmektir. Susa susa, kabullene kabullene nereden nereye geldiğimiz bunun en çarpıcı örneğidir. Bugün için tek yol var; mücadele! Mücadelenin başarıya ulaşmasıysa, bütün işçilerin birliğine, birlikte hareket etmesine bağlıdır. Burjuvazi güçlü değil, onun bütün gücü, sınıf olarak örgütlü olmadığımızdan, ezilen emekçileri yanımıza alamadığımızdan ileri geliyor. Onlar bunu çok iyi biliyorlar. Bu yüzden örgütlenmemizi engellemek için her çareye başvuruyorlar. Öyleyse, her çareye başvurarak, bizler de örgütlenmeliyiz. Bağımsız politik bir güç olarak ortaya çıkıp, haklarımıza sahip çıkmalıyız. Bizler kurtulmak istemiyorsak, bunun için gere-

ken mücadeleleri vermiyorsak, bizleri kimse kurtaramaz...

Madenciler öğreniyor, öğretiyor..

Eylem süreci, sınıf dayanışmasının, sınıf kardeşliğinin perçinlendiği bir süreç oldu. Sınıfsal birlik ve mücadele eğilimi kendini somut olarak ortaya koydu. Kimi işçiler tarafından dile getirilen devrimci vurgular sınıfın o anki ruh halini yansıtıyor, coşkularını besliyordu. Sürecin iç özellikleri bir yönetim boşluğu göstermiştir. Ama yönetim boşluğu yönetimin örgütlenmesi gerektiğini bilince çıkartmıştır. Eylemin somut olarak hedeflediği amacına ulaşmaması iyi bir yönetime sahip olmamaktan kaynaklanmıştır. Sınıfın önder unsurlarının böylesi durumlara hazırlıksız olmasıysa bir başka etkendir. Sınıfsal içgüdülerin bu tür eylemlerde taşıyıcılığını ve çekiciliğini iyi değerlendirebilmek sorunu, özel taktik sorunları gündeme sokmuştur. Bu ayrı ele alınması gereken bir konu olduğu için, şimdilik eylemin yayılma hızına ve sınıfın eylem anındaki kararlı tavrına dönmek istiyoruz.

12 Eylül akşamı, avans taleplerinin yerine getirilmemesini protesto eden ve avans verilinceye kadar da çalışmayacaklarını söyleyerek üretimi durduran 16-24 vardiyası işçilerinin Gelik'te başlattıkları yasadışı eylem, hızla havzaya yayıldı. 13 Eylül günü Kozlu, Armutçuk, Amasra ve Merkez servisleri de eyleme katılarak, kömür havzasında üretim tamamen durdu. Eylemin genişliği ve madencilerin kararlılığı karşısında gerileyen devlet güçleri, eylemin sokağa taşmasını önlemek için tedbirler almaya başladılar. Polis ve jandarma birliklerini seferberlik durumuna getirdiler. Çevre illerden duruma göre Zonguldak'a sevkedilmesi için takviye kuvvetlerini hazır bekletmeleri istendi. Görünmeyen bu tür önlemleri alırken bir yandan da madencileri bölme, eylemi kırma çalışşmalarına hız verdiler. Bütün gayretlerine rağmen işçileri tuzağa düşüremediler. TTK yöneticilerinin işçilerle tek tek görüşme talebi tüm işçilerce reddedildi. İşçilerin kararlı tutumu karşısında gerileyen yöneticiler, şaşkınlık içinde ne yapacaklarını bilemez oldular. İşçilerle TTK yöneticileri ve eylem alanına üşüşen polis şefleri arasında tartışmalar başladı.

Müessese Müdürü, *"Tek tek görüşelim. Ben de sizlerden biriyim. Ocaklara hemen inin. İnmezseniz bunun zararını hepimiz çekeriz"*, diyor. Gruplu işçilerden birinin gür sesi müdürün yüzünde bir kırbaç gibi şaklıyor. *"Sen 6 milyon alıyorsun, ben 600 bin alıyorum. Çocuklarımı parasızlıktan okula gönderemiyorum. Gruplu işçiyim 300 bin kendime harcıyorum, 200 bin taksit ödüyorum. 100 bin lirayla karımın yanına varıyorum. Sen benden olamazsın. Sen bizden biri olamazsın."* Cebinden çıkarttığı 300 Lirayı müdüre doğru fırlatıp atıyor...

Bir başka yerde polis müdürü; *"Size hak veriyoruz. Ama bu yaptığınız yasadışıdır. Ocaklara inin"*. Bir madenci bağırıyor; *"Senin para vermeye yetkin var mı? Yoksa ne işin var burda? İn aşağı"*. Başka biri *"Doğuda Kürt kardeşlerimizi katlediyorsunuz. Katil sürüleri"*, diye bağırıyor. Başka bir madenci de *"Yasaları biz mi yaptık? Bize ne yasalardan?"* diyor. İşçileri bağlamayan yasalar, Ş. Yılmaz'ı ve Ş. Denizer'i bağlıyor. Yasalar, çıkarları ve varlıkları yasalarla garanti altına alınmış olanları bağlıyor. Direnilerek kazanılan hakların, haklarını alamayan işçileri, emekçileri direnişe teşvik edeceğini bildikleri için, eylemi amacına ulaşmadan kırmayı kendileri açısından bir kazanç olarak gördüler ve böyle yaptılar.

Yıllardır çektirilen acılara karşı bilenmiş, domuz damcısından kazmacısına, lağımcısından serviscisine bir yumruk, bir yürek olan madencilerin avans talepleri karşılanmadan eylemin kırılmasını sağlayanlar, işçi sınıfının kendi kendine güvenini sarsmak isteyenlerdir. Direnmekle bir şeyin kazanılamayacağını göstererek, sınıfı boyunduruk altında yaşamaya ikna etmek, sömürücü sınıfların devletinin insafına sığınmaya zorlamaktır. Kılıf hazır. "Eylem zamansız"mış. Böyle diyor Şevket Yılmaz. "Evet", diyor Ş. Denizer. "Zaman" ne zaman peki? İş kazalarında katledilmek, aç çalışmak, çocuklarımızı okula gönderemez duruma düştüğümüz günler değil de, ne zaman eylem yapacağız? Mezarda mı eylem yapacağız Şevket ağa? Karnın tok, sırtın pek, yediğin önünde, yemediğin ardında. Altında kırmızı Mersedes araba, cebinde banka hesap cüzdanları. Bizim 4-5 nüfusla bir ay idare ettiğimiz parayı garsonlara bahşiş olarak veren bay Şevket ağa, senin için gelmeyen zaman, işçi sınıfı için geldi de geçiyor bile. Kirli kara ellerinizi, çoluğumuzun çocuğumuzun sofrasından çalıp çırpan ellerinizi çekin üzerimizden. Önümüzde engel olmayın. Buna izin vermek istemiyoruz. Açlığa, aşağılanmaya, işten atılmaya, iş cinayetlerine kurban edilmeye tahammülümüz yok. Sizi ve başımızın üstünde

Demoklesin kılıcı gibi eksik etmediğiniz yasalarınızı çiğnemeye karar verdik. Sizin çıkarlarınız burjuvaziyle birlik olup işçi sınıfına karşı savaşmayı, yasaların hakimiyetini sağlamayı gerektiriyor. Bizim çıkarlarımızsa burjuvaziye, ücretini bizden alıp da burjuvazinin uşaklığını yapan sendika ağalarına ve yasalara karşı savaşmayı gerektiriyor.

İşçi sınıfının önünde eğilmesini istedikleri çiğnenmesi yasak kutsal yasalar, işçi sınıfı açısından ne anlama geliyor? Basit bir örnekle açıklayarak sendika ağalarının kimden yana olduklarını görelim.

Kapitalist toplumda, dolaysız olarak sömürülen tek sınıf işçi sınıfıdır. Artı-değere el koyma yoluyla gerçekleşen bu sömürünün yanısıra, sınıf, vergi, fon kesintileri vb. şekilde dolaylı olarak da sömürülmektedir. Artı-değer sömürüsünü bir yana bırakır da, sınıftan kesilen vergi, fon vb. paraların kimlere nasıl aktarıldığına izin veren yasaları, çıkarlarına ters düştüğü zaman bizzat yapanlar tarafından binlerce kez çiğnenen yasaları, işçi sınıfından ve emekçilerden başka kimsenin çiğnemeye hakkı olmadığı hemen anlaşılır.

35 bin maden işçisini 4 kişilik bir aile olarak kabul edersek, 140 bin insan demektir bu. Ortalama maaş 475 000 x 35 000 madenci, yani 140 bin insana düşen toplam aylık gelir miktarı yalnızca 16 milyar 625 milyon TL'dir. Yılda ise 199 milyar 500 milyon demektir bu.

Oysa birden bire 50 milyar liralık bir şirketin sahibi olarak ortaya çıkan "Allah'tan başka kimseye hesap vermem" diyen, Turgut Özal'ın dini bütün şeriatçı biraderi, üç yıl gibi kısa bir zamanda 1 trilyon 600 milyar teşvik primi alıyor. Öteki "kazançlarının " miktarını ise hiç kimse bilmiyor. Çünkü hesap Allah'a kalmıştır. Bugünkü madenci maaşları üzerinden hesapladığımızda 140 bin insanın kaç yıllık geçimine eşit olduğunu, yani bir Korkut Özal'ın kaç madenci ettiğini hesaplayın. Bu onursuzluğa son vermek için, işçilerle birlik olması gereken Denizer, tersine bütün bunları yok sayarak, bu namussuzlar sürüsüne gıkını çıkarmayarak sınıfın aşağılanmasına ortak olduğu gibi, "Sizi kışkırtıyorlar, aranızda kışkırtıcılar var, onlara kapılmayın arkadaşlar", diyerek suça ortaklığını göstermiştir. 35 bin maden işçisine, bir başka deyişle 140 bin kişiye, 35 milyar vermeyen devlet, bir kişiye 1 trilyon 600 milyar veriyor. 140 bin kişiyi geçindiren madencilerin yıllık kazancı 199 milyar 500 milyondur. Bu durumda bir Korkut Özal'ın üç yılda aldığı teşvik primi 140 bin insanın 7,5 yıllık kazancına eşittir. Hesapların Allah'tan başka kimseye verilmesini yasaklayan yasaların ne anlama geldiği de açıktır. Bu yasalara boyun eğilmez; bu yasalar çiğnenir.

Yaşanılan her olay, devletin yasalarının ve uygulayıcılarının, işçi sınıfının, emekçilerin, madencilerin düşmanı olduğunu göstermektir. Açlığa karşı çıkan, kölece değil insanca yaşamak isteyen işçiler, karşılarında hep devleti bulmuşlardır. Tankıyla, copuyla, yargıçlarıyla, generalleriyle, polisleriyle işçi sınıfının karşısına dikilen devletin kimin devleti olduğu, kimi koruduğu açıktır. Hangi mahkeme işçisine az ücret ödeyen kapitalisti yargılamıştır? Ama aynı mahkemeler ekmek isteyen, özgürlük isteyen işçileri emekçileri yargılıyor, cezalara çarptırıyor. İşte kapitalizm! İşte kapitalizmin devleti ve onun adaleti bu. Bu memlekette demokrasi var! Bu memlekette hürriyet var! Bu memlekette adalet var! Ama kimler için? Soyguncular, sömürücüler, zorbalar, üç beş sendikacı kodamanlar için gereğinden fazla demokrasi var. İşçi sınıfı için de aç kalma hürriyeti var. Susan, haklarını aramayan, köle gibi alınıp satılmaya karşı çıkmayan, her türlü sömürüyü kabullenen insanlara hiç bir şey dememe hürriyeti var. Ama, bütün bunlara karşı çıkıyorsanız, insanca yaşamak istiyorsanız, demokrasiyi, toplumsal barışı bozuyorsunuzdur. Açlarla tokları birbirine düşman ediyorsunuzdur. Hürriyetçi demokratik rejimin temellerini çökertiyorsunuzdur.

İşçi sınıfının bu kelime oyunlarını anlamayacak kadar aptal görenlere, yasaları, kutsal demokrasi kurallarını çiğneyerek karşılık veren maden işçileri, hürriyetin kuru bir kelimeden başka bir şey olmadığını, hürriyetin kapitalistlerin hürriyeti olduğunu herkese gösterdiler. İşçi sınıfının zincirlerinden, aşağılanmışlığından, açlığından başka kaybedecek hiç bir şeyi yoktur. Türkiye işçi sınıfı, Zonguldak madencileri bunu yaşayarak öğrendi. Öğrendiklerini, bilmeyen sınıf kardeşlerine de öğretiyorlar. Son günlerde işverenleri, paşaları, Özal'ları, sendika ağalarını telaşlandıran, korkutan, sınıfın bu geçekleri öğrenmiş olmasıdır. " İşçiler yeraltında faaliyet gösteren komünist örgütlerin tuzağına düşmesinler" sözlerinin ömrü yer altında geçen madenciler için hiç bir korkutucu yanı yoktur. Tersine, yeraltında çalışan madenciler için yeraltında örgütlenmek anlaşılır ve onurlu bir iştir.

(Devamı s.7'de)

Sendikalaşmaya doğru

Halen İzmir'de sayılı büyük bir hastahanede çalışıyorum. Şubat ayından bu yana sağlık işkolunda sendika dergisi etrafında bir sendikal çalışma başladı. Bu çalışmanın ilk toplantısından bu yana hepsine katıldım. Birinci seçimde işyeri komitesine seçildim, fakat kabul etmedim. Sonra bunun yanlış olduğunu anladım. İkinci seçimde tekrar seçilince kabul ettim. İşyerimizde bini aşkın insan çalışıyor. Benim için çok iyi bir çalışma alanı doğdu. Çalışmalarımızda komite olarak önemli bir mesafe katettik. Çalışanların büyük çoğunluğu sendikalaşmaya sıcak bakıyor. İşyeri komitelerinden oluşan ilk koordinasyon (eşgüdüm) kurulunda Genel Merkez Kurulu toplantısına katılmak üzere seçim yapıldı. Bu seçimde bin kişiyi temsilen bir kişi, sonuçta İzmir'de 24 bin sağlık çalışanı adına 24 temsilci seçildi. 15 Eylül günü Ankara'da Genel Merkez Kurulu toplantısına katıldık. Bu toplantıda sendikal çalışmayı başlatıp sürdüren her ilden delegeler vardı. Yaklaşık ikiyüz kişi idik. 35 İstanbul'dan, 30 Ankara'dan, 24 İzmir'den, 8 Adana'dan ve Eskişehir, Mersin, Antalya ve daha başka illerden gelen temsilciler vardı. 8 saat süren toplantı sonucunda basına açıklanmak üzere bir bildiri hazırlandı. Aynı gün saat 21.00'de bildiri basına açıklandı. Genel Merkez Kurulunda tartışılan konulardan en önemlisi nasıl bir sendika idi. Daha doğrusu kurulacak sendikanın tüzüğüne grev ve toplu iş sözleşmesi sözcükleri yazılırsa siyasi iktidar kurulmasına izin vermez. (Anayasanın 657. devlet memurları yasasında grev yapılması ve toplu iş sözleşmesi talebinde bulunulması yasaklanmıştır.) O zaman ne yapılmalı? Kimileri, bu yasak sözcükleri koymayıp sendikaya tüzel kişilik kazandıralım, böylece uluslararası sözleşmelerden doğan hakkımızı kullanırız; bu araçla daha sonra, yani tüzel kişilik kazandıktan sonra Türkiye genelinde yapacağımız işi yavaşlatma gibi direnişlerle diğer haklarımızı elde ederiz şeklinde bir görüşü savundular. Bu görüşe katılanlar çoğunlukta idi. Bunun tersini iddia edenler de kurulacak sendikanın toplu iş sözleşmesiz, grevsiz olması halinde bir tabela sendikasından öteye gidemeyeceğini savundular ve kesin karar verilmesi için 20 Ekim'de yapılacak olan Genel Merkez Kurulu toplantısına bıraktılar. Ayrıca sendika için kesin başvuru tarihini de yine 20 Ekim'deki toplantıya bıraktılar.

İzmir'deki çalışmalar iyi denilebilecek düzeyde. Fakat il koordinasyon kurulunda çoğunluğu TBKP'li revizyonistler oluşturuyor. Bunların ikiyüzlü tutum ve davranışlarını anlamak hiç te zor değil. Kulis çalışmalarıyla kendilerine yandaş edinmeleri için ellerinden geleni yapıyorlar. Bunlara inanan insanlar da yarı bilinçli, kendilerine ait fikirleri olmayan, süslü sözlerle rahatça kanabilen tabansız kişiler. Bu revizyonistlere karşı ilk raundu Ankara'da Genel Merkez Kurulunda söz alan arkadaşlarımızdan bazıları yerinde etkili konuşmalarıyla kazandılar. Diğer illerden gelen temsilciler durumu anlamakta geç kalmadılar. Revizyonistlerin keyifleri bir hayli kaçtı. Hiç de beklemiyorlardı. İşin o kadar da kolay olmadığının farkına varıp daha dikkatli olmaya başladılar. Reformistlere karşı bundan sonra daha da kararlı tutum takınacağız ve onların kafalarındaki sendika ağalığının gerçekleşmesine izin vermeyeceğiz.

D. Poyraz
İzmir'den bir sağlık emekçisi

Yakın Geçmişe
Genel Bir Bakış
*
Platform Taslağı

EKİM
Yayınları

Burjuvazi sosyalizmin işçi sınıfı üzerindeki prestijini yok edemez

20. yüzyılın sonlarına gelirken dünyada "değişim" rüzgarları esiyor. Barış teraneleri uyduruluyor. Ve burjuvazi zafer şarkıları söylüyor. Değişim başdöndürücü bir hızla oluyor. Sovyetler Birliği başta olmak üzere Doğu Bloku ülkelerinde kapitalist restorasyon süreçleri noktalanıyor. Buna paralel olarak emperyalist dünya tüm tekelci basınıyla, kitle iletişim araçlarıyla saldırıya geçiyor. Zafer sarhoşluğu ile tüm dünyaya Marksizm-Leninizm düşüncesinin ve sosyalizm davasının öldüğünü söylüyor.

Fakat başta S.Birliği ve Doğu Bloku ülkelerindeki bu değişim sosyalizmin iflası değil, modern revizyonizmin çöküşüdür. Çünkü bu ülkeler sosyalist maskeli ülkelerdir.

1950'lerden beri sosyalist ilkeler revize edilmiş, işçi sınıfı muhalefete düşmüş, asalak bir bürokratik kast iktidara yerleşmiş, devrimci dinamikler felce uğratılmıştır. Bunun sonucunda ise ekonomi çökmüş, siyasal tıkanıklar doğmuştur. SBKP bu tıkanıklığın çözümünü tüm toplum yaşamında çıplak kapitalist ilişkilere geçişte, açıkça uygulanan kapitalist ilkelerde ve kurallarda arıyor. Tüm bu olgular da doğaldır ki, dünya ölçüsündeki sınıf ve sosyalizm mücadelesini zedeliyor. Ama buna rağmen dünyada kapitalizm var oldukça, sömürü ve sınıflararası çelişkiler olacaktır. Bunlar olduğu sürece sosyalizm, sınıfsız sömürüsüz toplum dünya proletaryasının, halkların kurtuluşu olmaya devam edecektir. Uluslararası sosyalizm hareketi bu değişimden tarihi dersler çıkararak sosyalist toplumu yaratma yolunda daha da kararlı ilerleyecektir.

Dünya ölçüsünde burjuvazi zafer şarkıları söyler de Türk burjuvazisi geri kalır mı? Ne var ki Türk burjuvazisi zafer şarkıları söylerken bile korkuyor, korkuyor çünkü Türkiye devrimci dinamikleri hep hareket halinde ve bu değişimde Türkiye kapitalist sistemi her geçen gün tüm kurum ve kuruluşlarıyla daha da çürüyor, çelişkiler gittikçe derinleşip sıcak bir hal alıyor, Ülkemizde 12 Eylül askeri faşist darbesinden sonra burjuvazi 24 Ocak kararlarıyla ülkeyi siyasal ve ekonomik anlamda tam kontrol altına almak istedi. Başarılı oldu, on yıl geçti. Burjuvazi artık huzurlu yaşamak istiyor. En ufak bir hareketliliğe dahi tahammülü yok. Tüm vahşiliği ile bu kıpırdanışları ezmeye çalışıyor. Buna rağmen varolan koşullar hep toplumsal dinamikleri harekete geçiriyor. Türkiye'de kapitalist sistem tüm yapılarıyla kokuşmuştur. Yüzde onlara düşmüş oy oranıyla hükümet eden ANAP artık güvenini yitirmiştir. Gücünü artık tüm Türk burjuvazisi gibi ABD emperyalistlerinin yanında arıyor. Buna son örnek olarak Körfez krizi verilebilir. Körfez krizi çıkar çıkmaz burjuvazinin uşaklığı emperyalistleri bile şaşırttı. Ambargoya katılan ilk ülkelerden oldu. Savaş çığlıkları atmaya başladı. Şovenizm dalgasını yaymaya daha da hız verdi. Tam anlamı ile kokuşmuş olan sistem, yolsuzluk, rüşvet, hayali ihracat, eğitim bozukluğu, aşırı sağlık ücretleri, enflasyon, açlık, gelir dağılımındaki adaletsizlik vb. tüm bunlar sosyal, ekonomik ve siyasal ve ekonomik çöküntünün bir kısımıdır. Diyalektiğin yasasıdır bu; bir hareket doğduğu zaman karşısında zıt hareketliliği bulur. Bu bozukluklar olunca da burjuvazi hemen karşısında işçi sınıfını buluyor. Gelişen yayılan işçi hareketi, emekçi ve memur eylemlilikleri, yığınların hoşnutsuzluğu, gelişen Kürt ulusal hareketi Türkiye devriminin dinamiklerini oluşturuyor. Yalnız artık gerçekten bu devrimci dinamiklerin siyasal bir kimliğe bürünmesi gerekiyor. Kürt köylüsü kendi ulusal devrimci partisi önderliğinde mücadelesini sürdürüyor. Türkiye'de ise işçi sınıfının kendi öncü savaşkan partisi henüz yok. (Kendine parti adını verenler varsa da bunlar gerçekte bu nitelikten yoksunlar.) İşçi sınıfının devrimci partisinin yaratılması en acil görevlerden biridir. Devrimci bir parti kurulması, sınıfın bağımsız siyasal bir kimliğe bürünmesi demektir. Türkiye bir devrim ülkesidir ve işçi sınıfı ağır ve tarihsel bir misyon taşıyor. Türkiye'de sosyalist devrimin gerçekleşmesi hem dünya devriminin yolunu açması bakımından, hem de sosyalizmin prestij kazanması açısından önemlidir. Bu önemi anlayarak marksist-leninst ilkeler temeli üzerinde ülkemizde sınıf ile parti arasındaki organik bağları kurarak devrimi gerçekleştirmek zorundayız.

Bu konuda Ekim'e ve biz sosyalist işçilere büyük görev düşüyor.

M.Cevahir

Bahriye Üçok'un cenaze töreni

Unutkan toplumları yönetmek kolaydır

"Burjuva devleti ve görevi bu devleti korumak olan burjuva politikacıları, resmi devlet tarihçileri ve burjuva ideologları, işçi sınıfı ve emekçilere yaşattıkları acıları, kötülükleri unutturmak, bunu başaramadıkları zaman da bu tür olayları çarpıt-mak için büyük çabalar içinde olmuşlardır ve olmaya da devam etmekteler. Bunların bir amacı sınıfı kendine, kendi gücüne, çektikleri acılara yabancılaştırmak ise, diğer amacı da düşman yüzlerini gizleyerek yeni acıları ve olumsuz olayları sınıfa tekrar tekrar yaşatabilmenin yolunu kendilerine açık tutmaktır." (Ekim, sayı:36)

Sosyal-demokrasi sınıfa ve emekçilere olan düşmanlığına, SHP Parti Meclisi üyesi Doç. Dr. Bahriye Üçok'un 9 Ekim günü yapılan cenaze töreninde takındığı tavırla bir yenisini ekledi.

9 Ekim günü yapılan cenaze töreninde onbinler yürümüştü. Tören 7 Ekim pazar günü yapılsaydı, bu sayı abartmasız 9 ya da 10'a katlanabilirdi. Ama SHP bilinçli olarak tören gününü pazar yerine salı gününe aldı. Hain sosyal-demokratlar bununla da kalmadılar, tören boyunca da, sınıfa ve emekçi halka düşmanlıklarını sergileyen sahne oyuncuları rolünü de üstlendiler. Bu rol gereği, yıllardır emekçi sınıflara yapılan haksızlıkların, çektirilen acıların ve dökülen kanların üstünü örttükleri yetmiyormuş gibi, tören süresince de takınmış oldukları tavırla yeni yeni haksızlıkların ve yeni yeni kanların dökülmesinin yolunu açmış oldular. Hain sosyal-demokrat liderler, yıllardır sınıfa ve emekçi halka acı çektirenlerle, aydınları, bilim adamlarını, komünistleri ve ilerici insanları katledenlerin aynı kişiler olduğunun bildikleri halde, bunun üstünü örtme ve çarpıtma çabasına girerek, cenaze töreni boyunca gerçek katilleri teşhir edici sloganların haykırılmasını kortej içinde görevlendirdikleri piyonları aracılığıyla engellemeye çalıştılar.

Hain sosyal-demokratların başı İnönü kuzuyu koruması için kurta teslim eden aptal çoban misali, mecliste yaptığı konuşmada, siyasal iktidardan katilleri bulmasını ve halkı korumasını istedi. Bu konuşma gerçek katillerin ve onlarla yapılan suç ortaklığının gizlenmesi bakımından anlamlıdır.

Sosyal-demokrasi ve onun temsilcileri, kapitalist Türkiye'de katil sermaye iktidarının suç ortaklığını yapmaktadırlar. Karşı-devrimci bir güç oldukları için başka türlü davranmaları da beklenemez zaten.

Kapitalist bir ülkede komünistlerin temel hedefi ve görevleri, sermaye iktidarını yıkıp işçi sınıfı iktidarını kurmaksa, bunun temel gerekle-rinden biri sınıfa ve emekçilere, uğradıkları haksızlıkları kavramaları için yardımcı olmak ve günlük politik çalışmada, proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkiden kaynaklanan tüm toplumsal olguları proletarya yararına kullanabilmektir. Bütün bunları yapabilmek için de, ülkenin içinde bulunduğu koşulları ve sosyal-demokrasinin sınıf düşmanı konumunuu iyi bilmek ve değerlendirmek zorundayız. Sermaye iktidarına karşı yürüteceğimiz her mücadele aynı zamanda sosyal-demokrasiye karşı da yürütülmek zorundadır.

Biraz da cenaze törenine katılan devrimci gruplarınruh halinden sözetmek istiyorum. Bu gruplar arasında yürüyüş boyunca bir başıbozukluk, dağınıklık, keşmekeşlik, plansızlık ve programsızlık egemendi. Aralarında devrimci dayanışmanın ve organizasyonun zerresi yoktu. Bu olmayınca da hain sosyal-demokratların karşı devrimci taktiklerine devrimci taktiklerle karşılık verilemedi. Devrimci gruplar tören boyunca birbirleriyle yarışmakla meşgul oldukları için, yapılması gereken şeyleri yerine getiremediler ve devrimci insiyatifi ellerine alamadılar. Yapılması gereken, yıllardır sınıfa ve emekçileri acı çektirenlerle, Üçok'ları, Dursun'ları katledenlerin aynı güçler olduğu ve sosyal-demokratların da onlara suç ortaklığı yaptığının teşhir edilmesi idi. Buna uygun sloganların haykırılması gerekirken, "Zam, zulüm, işkence, işte faşizm!" ve "Türkiye İran olmayacak!" türünden sloganlar atılmıştır. Gündemi yakalayan kimi sloganlar da, slogan yarışması içinde boğulmuştur.

Devrimci gruplar, onbinlerin katıldığı bir cenaze töreninde, bu onbinlerin potansiyel enerjisini devrimci enerjiye dönüştürememişler, devrimci insiyatifi ellerine alamamışlardır.

Ekim Umutcan/Ankara

Aşağıda yayınladığımız mektup, bir bölgedeki yönetici yoldaşlara bölgeyi yakından bilen bir yoldaşça yazılmıştır. Esası, sözkonusu bölgeden son bir kaç aydır gelen bazı mektuplarda yansıyan fakat yaygın olduğu düşünülen bazı görüş, eğilim ve davranışların eleştirisinden oluşmaktadır. Okurlarımızın ve özellikle yoldaşlarımızın ilgiyle karşılayacağı inancıyla, özel bölümlerinden arındırarak yayınlıyoruz.

Yoldaşlara mektup

Sevgili Yoldaşlar,

(...)

Öyle anlaşılıyor ki her biriniz kendi başına bildiğince bir şeyler yapıyor. Bireyler olarak ortak ideal ve amaçlarımız doğrultusunda seferber oluyorken devrimci coşku ve heyecanınızdan kuşku duymak aklımdan bile geçmez. Ama bu coşku ve heyecana rağmen, bireyler olarak hareket ediliyor, ilişkiler teknik ihtiyaçları sağlamakla sınırlanıyorsa eğer, çok kötü.

Biliniyor ki ne denli enerjik olursa olsun, bireysel faaliyet mahalli çalışmayı yönlendiren tek bir merkeze bağlanamadığı, kollektif bir bütünün işlevsel canlı bir parçasına dönüşemediği sürece, arzulanan verimi sağlayamaz. Bunun sakıncalarını bizzat yaşayarak görmüş olmalısınız.

Sınıf hareketinin, devrimin temel sorununun parti olduğunu biliyoruz, ısrarla parti yürüyüşçüsü olmaktan sözediyoruz. Yoksa, bunların laf olsun diye söylendiği mi zannediliyor. Yok eğer bunlar ciddiye alınıyorsa, herkesin bildiğince davranması nasıl mümkün olabiliyor. Bireyselliğin esas olması, nasıl parti ruhuyla bağdaştırılabiliniyor. Bütün bunlara karşı uyumsuzluk gerekçe olarak gösterilebilinir, ya da EKİM gibi bir merkeze sahip olmaktan söz edilebilinir. Hayır yoldaşlar, bunlar, hatta bazı başka ek nedenlerle birlikte bunlar, yönetici organın bu denli işlevsizleşmesini, çalışmanın tek bir merkezden denetimi ve yönlendirilmesinin önemsenmemesini mazur gösteremez.

Bunun daha şimdiden yarattığı olumsuz sonuçlar bilmem fark ediliyor mu? M yoldaşın hemen her fırsatta sevindirici haberlerim var deyişine, yine N yoldaşla gerçekleşen görüşmelerden çıkarıldığı kadarıyla, randevuların aksamasından ötesini dert edinmemesine bakılırsa, korkarım ki bu olumsuz durumun yarattığı haklı tepkilerin bile farkında olunmuyor.

Bölgeden gelen mektupların oldukça geri bir düzeyi ifade etmesi bir yana, hemen hepsi dert yanan şikayet dilekçeleri gibi. Son sayıda ikisi yer darlığı nedeniyle kısaltılarak yayınlandı. Bu tür geri bir düzeyi yansıtan mektupların gazetede yer almasının, düzeyin geriliğini anlatmaktan öte bir anlamı olmayacağını, gazetenin düzeyini düşürmek istemiyorsak bunlara yer vermenin gereksizliğini sizler de kabul ediyorsunuzdur.

Ama ne yazık ki, ilinizden gele gele bu türler geliyor. Eleştiri adına kendi gerçeğimizle ilgisi olmayan yakıştırmalar yapılıp, uygun olmayan düzeysiz şeyler söylenebiliyor. Her haliyle işçi hareketiyle ilgisizliği anlatan yakınma ve sataşmalar bir birini kovalıyor. İşte bir kaç örnek:

"Ekim'i şovenist buluyorum. Ekim işçi şovenliği yapıyor. *Evet olabilecek devrim mutlaka proletarya önderliğinde olmalı... Ancak saf bir proletarya devrimi olması mümkün değildir. Bugün Türkiye'nin nesnel şartları bu düşünceyi tamamıyla kof çıkarır...* ***Sonal hedefi*** *sosyalizm olan bir örgüt köylülüğü gözardı etmemeli."* (siyahlar benim)

Bir başkası memurlara yönelik bildiriye ilişkin değerlendirmesini yaparken şunları söylüyor:

"Oysa modern sosyalist insan emir kipleriyle konuşmayı çoktan bırakmalıydı. İşçinin ve memurun dışında yer alan bu kişi, yukarılarda bir yerde oturuyor ve insanlara 'şunu böyle yapın, bunu böyle yapmayın' diyebiliyor" diyor ve devamla ***"Her türlü yoruma açık olan sloganlardan elden geldiğince uzaklaşmamız gerekiyor. Ekim'de*** *çıkan bir çok yazının sonunda, hep alıştığımız sloganlara rastlamak olağan. Bir dua sonunda amin der gibi başlıyoruz sloganlara :* ***Kahrolsun sermaye düzeni,Yaşasın sosyalizm. Bunlar bana ve bazı arkadaşlarıma artık komik gelmeye başladı. Bizler bu sloganları yazacağımıza, kahrolmasını istediğimiz sermaye düzeni ve yaşamasını istediğimiz sosyalizm konusunda neden irdeleyen yazılar yazmıyoruz...Modern sosyalist insanı bir türlü yaratamıyoruz...bağnazca bir tutuculuk var. Bıyıklarını kesen bir devrimciye hayretle bakarız. Makyaj yapan devrimci bayana küçük-burjuva özentisi suçlaması yakıştırırız.***

Biliriz ki (!) örme, desenli çantalı şu makyajsız kız devrimcidir... Evet arkadaşlar; modern sosyalist insanı ne tanrı yaratacak, ne de uzaydan UFO' lar getirecektir. Bu insanı yaratmak yine bizim elimizdedir... Yayınlanacak her düzeyli yazı, bizdeki fetişleşmiş olan bir çok olguyu silip süpürecektir...'modern sosyalist insan' eleştirmeyi iyi bildiği gibi, eleştirilmekten de çekinmeyen insandır." (siyahlar benim)

Devrimci-demokrat bir hareketin mensuplarının sözkonusu edildiği bir başkasında; demokratik devrimciler, ancak onlara yakışan bir üslupla eleştirip akılalmaz nitelemelerde bulunuluyor.

Hepimizin sevip değer verdiği Ş yoldaştan bir mektup gelmiş. Coşku ve heyecan yansıyor. Ne var ki dört sayfanın yarısından fazlası EKİM'e ve Ekimci yoldaşlarına kaba övgülere ve hayranlığını belirtmeye ayrılmış. Doğrusu kişisel bir mektuba bile fazla olan duygusallığın bu kadarı merkezi bir yayına hiç mi hiç gitmiyor. Kendi kendimize kaba ve ölçüsü kaçırılan bu tür övgüleri erdem saymadığımız, tersine yadırgadığımız, küçükburjuva geçmişten kalma bu davranış biçimini aşağıladığımız biliniyor. Uzun süre uzağında kaldığı bir konumdan görebildiği kadarıyla hareketimizdeki hızlı gelişme karşısında duyduğu devrimci bir coşku ve heyecan göstergesi sayılıp anlayışla karşılanıyor. Diğerleri ile farklı bir düzeyi ifade ediyor olsa da, toplam tablonun yarattığı sıkıntıyı gidermeye yetmiyor. Son olarak H yoldaştan bir mektup geldi. Bir iş kazasına ilişkin haber-yorum. Fazlalığı olmayan, kısa, özlü, sade oluşuyla anlamlı. Dergide çıkması ne de güzel olurdu. Yazık ki gecikmiş bir sorumluluk olarak zamanında değerlendirilemedi. Bir sonraki sayıda yayınlanabilir, ama belirli bir olayı işlediğinden tazeliğinden epeyce kaybetmiş olacak.

Bazı bölümlerini aktardığımız ve örneklerini çoğaltabileceğimiz bu mektupları tekil ve istisnai bir yaklaşım olarak algılamak yanılgı olacaktır. Öyle olsaydı üzerinde durmak gereksiz olurdu. Yazık ki öyle değil ve saflarımızdaki başlıca iki yanlış eğilimi, yanısıra da ciddi zayıflıklarımızı yansıtıyorlar. Bundan ötürü çeşitli boyutlarıyla üzerinde durmak gerekiyor.

Herşeyden önce saflarımızda mücadele eden devrimciler, ideolojik-siyasal çizgimizi ve onun kaçınılmaz kıldığı örgütsel yönelimimizi kavramak için ciddi bir çaba içinde değildir. Anlaşılıyor ki, kimilerince merkezi yayın organımız alıcı bir gözle değil, okunmuş olmak için okunuyor.

Platform taslağında açık ve net olarak ifade edilen köylülük tahlilimiz, dergide onlarca polemik yazısı ve makalede işlenmişken ve bugün köylülük içinde pratik örgütsel bir çalışma içinde olamayışımız ilkesel bir tutum olmayıp, tamamen güç ve olanaklarına henüz sahip olamadığımız sınıf partisinin inşasına hasredilmesinden ötürü olduğu her vesileyle açıklanmışken, "işçi şovenisti" olduğumuz nasıl söylenebiliyor? Yine daha şimdiden *Ekim*'de yayınlanmış teorik-politik içerikli yazılardan derlenmiş toplam bin küsur sayfalık 5 ayrı kitap ortada duruyorken (ve bunlara yenileri ekleniyorken), "sermaye düzeni ve sosyalizm hakkında irdeleyen yazılar neden yazılmıyor" sorusu neye göre sorulabiliyor? Çok daha önemlisi devrimci proletaryanın evrensel planda geçerli temel hedefinin özlü ifadesi olan "Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm" şiarının her fırsatta kullanılmasının komik bulunması nasıl sosyalistlikle bağdaştırılabiliniyor?

Bütün bunlar siyasal ve ideolojik eğitimin, mahalli alandaki yönlendirilmesinden doğrudan sorumlu yoldaşlarca bilinçli ve sistemli olarak ele alınmayıp, kendiliğindenciliğe terkedildiğini gösteriyor.

Ekim'in okuyucularıyla ve saflarımızda mücadele eden devrimcilerle sürekli bir diyaloğu önemsemesi, onların eleştiri ve denetimine açık olması sağlıksız bazı eğilimlerce keyfi olarak kullanılabiliyor. Kapitalist sömürü ve baskının günlük yaşamdaki çeşitli görünümlerini yansıtan, yorumlayan, sosyalist siyasal çalışmaların yetersizliklerine dikkat çekip pratik değeri olan öneriler getiren; özet olarak sınıf hareketinin güncel politik ve örgütsel sorunlarını gerçek yaşamla bağı içinde tartışan yazılar yerine, bilgisizliğe dayanan öznel düşünceler, gerçek yaşamla, sınıf hareketinin bugünkü somut durumuyla ilgisiz soyut söylemler, gelen mektupların ağırlığını oluşturuyor. Gerçek yaşamdaki somut olgular yerine kafalardaki soyut fikirler tartışılıyor. Hatta yer yer eleştiri adına gerçek durumumuzla ilgisi olmayan, zorlanmış ve çarpık bir mantığın ürünü yakıştırmalar düzeysiz bir üslupla ifade edilebiliyor.

Köylülüğün de örgütlenmesi gerektiği söylenmek isteniyor. "İşçi şovenliği"nden dem vuruluyor. Bir bildirideki üslup eleştirilmek isteniyor, devlet kapitalizmine varacağımız "harika"! tespiti yapılıyor. Dar kafalılığa vurgu yapılmak istenirken, "demokratik devrimciler" hakkında söylenmedik söz bırakılmıyor.

Diğer sanayi kentleri ve ülke geneli bir yana, bölgenizde, barındırdığı işçi mevcudu 100-3000 arasında değişen onlarca fabrika ve işyeri var ve işçiler kıpır kıpır. İş yavaşlatmadan yasadışı grevlerekadar bir dizi eylem birbirini kovalıyor. Toplu tensikatların ardı arkası kesilmiyor. Her yerde hareket var. Hani nerde bizzat gözleme dayanan haber-yorumları! Bilinçli bir ilgi ve yönelim sonucu hareketi içinden yaşayarak yorumlayan, militan ileri deneyimlerini olumlayarak, yetersizliklerini ve zaafını düzeyli bir eleştiriye tabi tutarak derslerini bilince çıkaran, öneriler getiren 'modern sosyalist insan'ımız nerde! Bu yapılmazken "bıyık kesen devrimci bay, makyaj yapan devrimci bayan" tartışmaları da nesi oluyor? Değil bizim açımızdan, devrimci hareketin geneli açısından geride kalmış bu tür tartışmalar, zayıflıklarıyla işçi hareketine bir katacağı olmayanların işi olabilir ancak.

Harıl harıl olan emek hareketi hakkında uygulanabilirliğe sahip, pratik değeri olan bir çift söz yazılamazken, sınıf hareketiyle yakından ilgili ve onunla içiçe süren tartışmalar sürdürülmezken, onun dışında süren soyut tartışmalarla sosyalist insan yaratıcılığına heveslenilir. Anlaşılıyor ki, işçi hareketine yabancılaşmış, onun gerçek sorunlarında söyleyecek sözü olmayanlar, yapay tartışmalara yöneliyorlar. Devrimci işçi hareketine bir şeyler katma güç ve enerjisinden yoksun olundu mu, odalarda sürdürülen "modern sosyalist insan" tartışmalarını dergi sayfalarına kadar genişletmek sosyalistliğin kanıtı sayılıyor.

Yoğunlaşan kapitalist baskı ve sömürünün kendiliğinden mücadeleye sürdüğü işçi sınıfı, öfkeli ve kızgın. Direnişler, grevler, toplu tensikatlarla içiçe birbirinin kovalıyor. İşyeri ya da işkolu düzeyindeki greviyle sermaye cephesini geriletemeyen işçi, yaptırım gücü olan genel grevi tartışıyor. Sendikasına güveni sarsılan, onu işlevsiz bulan bu aynı işçi, grev komiteleri, işçi komiteleri vb. yeni örgüt biçimlerine yöneliyor, tartışıyor, şöyle böyle hayata geçiriyor.

Kürt halkı diktatörlükle tutuştuğu sıcak savaşta yeni mevziler kazanıyor. Memurlar örgüt arıyor ve sokaklara dökülüyor. Çok yönlü baskılar altında bunaltılan öğrenciler çemberi kırmak için didinip duruyor.

"Modern" sosyalist insanımız bu hareketin neresinde ve ona ne katıyor? Kuşkusuz ki hiç bir yerinde! Bunlar "küçük" şeyler, ve ona göre değil! Hareketin içinde olan, kavradığı kadarıyla teoriyi gerçek yaşama uygulayan "ilkel" sosyalistin ilkelliği ile meşguldür o. Hani şu giden "örme desenli çantalı şu makyajsız kızın" da, "bıyık kesen bay, makyaj yapan bayanın" da devrimci olduğunu "ilkel" sosyaliste anlatmaya çalışıyor. Hareketin kendisi hariç heryerdedir, herşeyle ilgilidir. Kuruçeşme'dedir, dergi bürolarında ya da sayfalarındadır. Şiirle, tiyatroyla, estetikle ilgilidir. Kuşkusuz ki bütün bunlar sosyalizmi "ilkellliğinden kurtarmak", "modern sosyalizmi yaratmak" içindir! Ne de olsa, insanın yaratıcılığına inanıyordur. Bilinmez ki yaratıcılık yalnızca emeğe özgüdür ve düşünsel çabanın ürünleri pratik eylem içindir ve ona bağlanmadıkça da anlamlı değildir.

"Modern" sosyalistimiz, benzerlerini yaratmaya dursun, "ilkel" sosyalist kavradığı kadarıyla devrimci teoriyi eylemiyle kuvvete dönüştürerek geliştirdiği sınıf hareketinin kendisi tarafından eğitiliyor, geliştirilip hergün bir üst düzeyde yeniden yaratılıyor. Sosyalizmin tüm erdemleriyle mücadelenin içinde buluşarak yetkinleşen "ilkel" sosyalistin, temel teorik ilkelerde ifade bulan, gerçek yaşam gibi güvenilir öğretmeni varken, yaşamın dışındaki "modern" yaratıcımızdan öğrenecek bir şeyi de olamaz.

Her adımda sermayenin baskısı ve saldırısıyla burun buruna olan "ilkel" sosyalist, her fırsatta "Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm" şiarıyla kinini ve hedefini haykırırken, "Modern"imiz buna ilkelliğin komik tavrı olarak burun kıvırır. Üstelik bunu "ilkel"in kendi kürsüsünden herkesi ilkelliğe karşı mücadeleye çağırarak yapar.

Hayır yoldaşlar! Bu kabul edilemez. Modernlik kılıfına bürünülerek söylenmiş bu söz sosyalizmin temel değerlerine yabancılaşmayı ifade eden liberal bir çağrıdır. Liberallerin yürüttüğü hummalı anti-komünist faaliyetin yankısı olarak görülmelidir. Hangi niyetle söylenmiş olursa olsun, nesnel olarak bir liberalin davranışına denk düşüyor.

Bunu söylemek zorundayım. Kimse böylesi bir tutum karşısında nezaket gösterilmesini beklemesin. Bu tutum kavrayışsızlıktan öte ilkeseldir ve sosyalizmin değerlerini küçümsemek, alaya almaktır. Teorik kavrayışıyla ne denli geri olursa olsun ilkelerde devrimci olabilene sonuna kadar saygılı ve hoşgörülü olmamazlık edemem. Ama sosyalizmin evrensel öneme sahip değerlerine saygıda kusur etmeksizin, bu tutum karşısında

saygılı olunamaz.

Şiarlarımızın henüz yığınların geniş kesimlerince benimsenmemesi, sosyalizm ile işçi sınıfı arasındaki bağın zayıflığındandır ve sıkıntısını çektiğimiz partisizlik bunun başlıca etkenidir. Yığınlardan kopuk olma durumu, komünistlerin birikmiş güç ve enerjilerini ortak bir iradeye dönüştürerek yığınlar nezdinde politik bir kuvvete dönüştürmekle kesin çözüme kavuşacaktır. Bu ise herşeyden önce ilkesel sorunlarda kararlı bir tutum takınmakla başarılabilinir. Mayasında devrimcilik olanların dolaysız görevi, geri bilincin karşısında yılgınlığa kapılmaksızın, hırs ve azimle, bilgi ve beceriyle komünizmin ideallerini ve ilkelerini savunmaktır. Politik güç olmak devrimi gerçekleştirmek için zorunludur, ama idealimizin en özlü ve vurgulu ifadesi olan temel şiarlarımızı ısrarla kullanmamak için hiç de zorunlu değildir. Şiarlarımızı kullanmamız için ille de yığınların nezdinde hemen şimdiden kabul görmesi gerekmiyor. Şu temel bir ilkedir: *"Komünistler, kendi görüşlerini ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler. Hedeflerine ancak tüm mevcut toplumsal koşulların zorla yıkılmasıyla ulaşılabileceğini açıkça ilan ederler. Bu cesareti tarihsel zorunluluktan, kapitalizm ve her türden gericilik karşısındaki meşruiyetten alırlar." (Komünist Manifesto)*

Düşman bir yana, yığınların geri bilincinin baskısıyla bayrağını dalgalandırma yürekliliği göstermeyip saklayan ürkekler, bizimle yürüyor olsa da bizden değildir.

Belirtmem gerekiyor, öfkem kişilere değil anlayışlaradır. "Modern sosyalist" deyiminin "modern"i; bugün için liberal vaazlara kapı aralayan burjuva aydınının tuzağıdır. Burjuva aydının proleter sosyalizmini modernleştirme adı altında ehlileştirme çabaları yeni değildir. Ne varki modern revizyonizmin sermayenin cephesinden sosyalizme açık saldırılara dönüşmesi, uluslararası düzeyde süren bu hainane çabaya güç katmıştır ve devrimin saflarını da etkilemektedir. Bundan ötürüdür ki böylesi bir dönemde, sosyalizmin modern nitelemesi bana itici geliyor. Devrimciler, küçük-burjuva sosyalizmiyle ayrımı vurgulamak kastıyla da olsa bu nitelemeyi tercih etmemeli. Eğer küçük-burjuva sosyalizmiye ayrımı yapmaksa kasıt, Proleter sosyalizmi kavramından iyi ayırdedici yoktur. Sosyalizme "proleter"den daha çok yakışan bir niteleme olmasa gerek. Proleter sosyalizminin modern olmayanından da sözedilemez. Proletarya insanlık tarihinin en son ve en devrimci sınıfı olarak zaten henüz yakalayamadığı aydınlık ve özgürlük çağını temsil ediyor. Böyle bakmayanlar, baskı ve sömürünün, barbarlığın en son ve en gelişmiş temsilcisi burjuvaziye mi layık görüyorlar modernliği? Öyle görülmüyorsa eğer, modernlik özentisi, burjuvazi karşısında duyulan bir kompleks olarak görülüp reddedilmelidir.

Ekim pratik mücadeleye katılan her devrimcinin düşünsel yaşama katılmasını, mücadeleye fikri boyutuyla da ilgili olmasını önemsedi, tüm yoldaşlarımız ve okuyucularıyla sağlıklı bir diyalog içinde olmaya özen göstererek, gerekli olanakları yaratmaktan kaçınmadı. Bunun önemini kavrayan ve pratikte buna uygun davranan bir çok yoldaş, işçi sınıfının politik eğitimi ve örgütsel gelişimini sağlama çabası içinde kendilerini de aşarak bir atılım gösterdiler.

Ne var ki her militanın kendisine sağlanmış bu olanağı gereği gibi değerlendirdiğini söyleyemeyiz. Sizin bölgeniz söz konusu olduğunda bu daha da belirginleşiyor. Yazık ki *Ekim*'in 33. sayısında çıkan Birkan Acar yoldaşın mektubu gibi bir mektup henüz sizin bölgenizden yazılmış değil. Bir iki istisna hariç gelenler ya gerçek yaşamın dışında soyut şeylerle ilgili, ya da gerçek yaşamla ilgili olduğu kadarıyla yazılanlar, kuru bilgileri içeriyor. İkisi de amaca uygun değil. Arzulanan ve beklenen sınıfın ve genel olarak mücadelenin gerçeğini olabildiğince yansıtan haber-yorumlardır. Bu tür yazıların geciktirilmeksizin gönderilmesi, güncelliklerini yitirmemesi açısından önemli oluyor. Anlayışa ilişkin olmak ve pratik örgütsel bilgileri içermemek kaydıyla pratik çalışmaya ilişkin düzeyli, yapıcı ve gerçekçi eleştiri ve öneriler de bu kapsamda görülmelidir. Kuşkusuz ki kastettiğimiz, dert yanıp yakılmaktan öte bir anlam taşımayan şikayet mektupları değildir.

Belirli bir konuyu irdeleyen teorik-politik içerikli yazılara gelince; bu tür yazılar her durumda gerekli ve yararlıdır. Yetenekleri ve kavrayış düzeyleriyle bu tür makaleler yazmaya elveren yoldaşlar, ilgi duydukları ve iddialı oldukları konularda yazarlarken, güncel durumun gündemine uygunluğu ve belirli bir ihtiyacı karşılıyor olmayı, yanısıra da derginin politik konumu ve sayfa adedini gözetmelidirler.

Hangi tür olursa olsun gönderilen yazıların mutlaka yayınlanacağı, ya da redaksiyondan geçmeden olduğu gibi yayınlanacağı beklenmemelidir. Bu istense de mümün olamaz. Derginin, hem

misyonu ve yayın ilkeleri; hem de kapasitesi açısından her beklentiye cevap veremiyeceği düşünülmelidir. Yayınlanmayabileceği ihtimali gözetilerek dergiye sürekli ve sistemli yazmamanın sorumluluk anlayışıyla bağdaştırılamayacağı da ısrarla belirtilmelidir.

Bütün bunları defalarca tartıştığımızı biliyorum. Anlayış düzeyinde bunun bilincinde olduğunuzdan da kuşku duymuyorum. Yazık ki pratiğimizi bu anlayışa uygun hale getirmedikçe bunları döne döne vurgulamak zorunda olacağız. Hiç değilse R yoldaş kendini yazılı olarak ifade etmede zorlanıyor olmasına karşın, sorunu ciddiye alıyordu. Son dönemde sözkonusu zorluğu aşmada hayli mesafe almış olmasına rağmen şimdi eski duyarlılığını gösteremiyor. Üstelik hep şikayeçi olduğu dağınık yaşam da artık sözkonusu değil.

N yoldaşın yazma konusundaki mahareti hareket düzeyinde biliniyor ve beğeni ile karşılanıyor. Israrla süren taleplere karşın yoldaşın enerjisini ürüne dönüştürememesine ne demeli bilemem.

Sorunun politik-örgütsel faaliyette ileri düzeyde sorumluluk üstlenmiş yoldaşların dergiye yazıp yazmamalarıyla sınırlı olmadığı biliniyor olmalı. Politik mücadelede hareketimiz saflarında seferber olan tüm devrimcilerin düzenli ve düzeyli katkıda bulunmalarının sağlanması en az birinciler kadar önemli oluyor. Herhangi bir fabrika ve işyerindeki bir olayı yazmak sözkonusu olduğunda, mümkün oldukça olayı bizzat yaşamış, gözlemiş yoldaşların kendilerinin yazması tercih edilmelidir. Yazma alışkanlığının yazıla yazıla kazanılacağı, bir başka deyişle denize girilmeksizin yüzme öğrenilemeyeceği gözardı edilmemelidir. Öyle olmalıdır ki, şöyle böyle bir özgünlüğe sahip bir durum sözkonusu olduğunda, kimsenin hatırlatması olmaksızın sorunun en seri şekilde iletilmesi her devrimcinin doğal davranış biçimine dönüşebilmelidir.

Nicelik açısından bakıldığında daha şimdiden önemli bir mesafe alınmış bulunuluyor. Ne var ki bölgeden gelen epeyce mektubun büyük çoğunluğu dergiye girebilecek bir özgünlüğe sahip değil. Çoğu sınıfın politik eğitimi ve örgütsel gelişimini sağlamak kaygısını taşımaksızın yazılmış. Yaşanmış olaylar yorumsuz, ya da zayıf bir yorumla ve muğlak olarak aktarılmış. Dahası bir çoğu gerçek yaşamdan kopuk oluşu anlatıyor. Haber değeri açısından bir özgünlük taşımadığı gibi, belirli bir fikri işleyen bir makaleyi de karşılamıyor. Bir kısmından yukarıya parçalar aktarıp değerlendirdiğim mektuplar bu türden. Düzey ve üslup hakkında epeyce bir fikir edinilebilir.

İdoeolojik ve politik düzeyin geriliğini ifade eden bu durumu değiştirmenin gerekliliği tartışma götürmüyor sanırım. Kayıtsız kalamayacağımız bu geriliğin nedenleri hakkında açık ve net olmaksızın onun aşılması olası değildir. Nedenler ve çıkarılacak sonuçlara ilişkin çok şey söylenebilir. Burada ayrıntılarına istesem de giremeyeceğim. Ancak kısaca düşüncemi açmam gerekiyor.

Birinci olarak: Devrimci-demokrat örgütlerden devralınan ve popülist çalışma eğilimine sahip bazı yoldaşların tüm uyarı ve eleştirilere rağmen güç ve olanaklarının fabrika çalışmasına yöneltmemeleri, fabrikalarla ilişkilerimizin kısır kalmasına yolaçıyor. Bunun dolaysız sonucu olarak saflarımızda seferber olan devrimcilerin fabrikalarla yeterince haşır neşir olmaları gerçekleşemiyor. Böylesi bir durumda ister istemez sanayi proletaryasının sorunlarına hakim olunamaz. İşçi hareketine genel ve soyut bir yaklaşım içinde olmak bu durumun kaçınılmaz sonucu olarak yaşanıyor.

İkinci olarak: Militanların dışına çıkamadıkları küçük-burjuva sınıf ortamı, onların kendilerini aşmalarını zorlaştırmaktadır. Anlayış düzeyinde benimsenilenlerin pratik yaşamda doğal bir davranışa dönüşmesi gerçekleşememekte. Bir kısmı eski alışkanlık ve çalışma tarzından radikal bir kopuşu gerçekleştiremezken, bu radikal kopuşu gerçekleştirenlerin bir kısmı da karşı uca savrulabilmektedir. Devrimci demokrat hareketin belirgin özelliği olan bağnazlık, dargörüşlülük ve tutuculuktan tam bir kopuşu gerçekleştiremeyenlerle, bunu gerçekleştirip liberalizme savrulanlar bir arada faaliyetimizin uyumsuz, kısır ve verimsiz olmasına yolaçmaktadırlar. Örgüt içi yaşantımızdan, ilke ve değerlerimizin yorumlanışına, politik faaliyetten günlük yaşama, fikri ve düşünsel yaşamdan yazılan mektuplara değin her alanda bu iki tipin değişik tonlarını yansıtan eğilimleri görebiliriz. Devrimci hareketin geçirdiği evrimin etkisi ve ideolojik, politik görüşlerimizin itilimiyle bir uçtan kopanlar hızını alamayarak öbür uca savrulabiliyor. Kölece boyun eğişten küçük-burjuva anarşizmine, tapmaktan tepmeye, tutuculuktan burjuva aydın liberalizmine, düşünsel edilgenlikten bilgiçlik taslama ve böbürlenmeye, dar pratikçilikten aydın entelliğine vb. vb. biçimlerde

(Devamı s.32'de)

Gençlik hareketinin sorunları

Y.Dost

Gençlik hareketi bugün genel anlamda pek çok açmazla karşı karşıya kalmış ve bir kısır döngü içine girmiştir.

Hareketin yeni başlamış olduğu 1985'den beri varolagelen pek çok sorun hala net olarak aşılamamış ve çözüme kavuşturulamamıştır. Sorunları konusunda ortak bir noktada buluşulsa bile çözüm yollarında ve gösterilen çabalarda aynı şeyi göremiyoruz. Hareket ilk yıllara oranla oldukça üst boyutlara sıçramış, pek çok eylem biçimi aşılmıştır. Bu olumluluğa rağmen, militan eylemlilik bir yönüyle eksik kalmıştır. Bu da militan eylemliliğin kitleyi kavrama derecesidir. Ve asıl sorun da burada odaklanmaktadır. Örgütsüzlük de net olarak çözülememesine rağmen, genel anlamda bir örgütsüzlükten sözetmenin maddi koşulları yoktur. Çünkü fakülte birimlerinde dernek faaliyetleri mevcuttur. Dernekler arası kollektif çalışma ise platform tarafından sağlanmaktadır. Son zamanlarda merkezi örgütlülüğün gündeme gelmesiyle Türkiye platformunu oluşturma çalışmaları vardır. Sonuç olarak tam anlamıyla sağlıklı bir yapıya oturmamış olsa bile bir örgütlülük vardır. Asıl sorun kitle ile sağlam bağlar kuramamaktadır. Burada örgütlü çalışmanın oturmamış olmasıyla kitleselleşememe arasındaki ilişkiyi gözden kaçırmadığımızı belirtelim.

Gençlik hareketinin gelişmesini engelleyen ve onu bir çıkmaza sürükleyen başlıca etken bu çalışmaları yürüten ve hareketin odağında yer alan insanların dar bir bakış açısı ile olaylara bakmalarıdır. Bu ise yaşama şu şekilde yansıyor; grupsal çıkarların ve kaygıların sürekli ön plana çıkarılması, siyasal çalışmanın hareketin önünü tıkayacak şekilde yürütülmesi.

Çalışmaların yürütüldüğü birim dernekler belirli insanların gelip gittiği, sadece siyasi grupların çalıştığı bir yapı durumundadır. Bu yapılarla en geniş kitle bir yana, kendi kitlesi arasında bile somut bir bağın kurulamadığı yaşanan pek çok örnekte net olarak görüldü. Dernekler bulundukları alanın sorunlarına yönelmekten, onlara çözüm yolları aramaktan çok siyasi görüşlerin birbirlerini mat etmeye çalıştıkları, sadece ülkedeki genel sorunlara duyarlı örgütler haline geldiler. Sıradan insanlara hiç bir anlamda gidilmeden, onlara hitapedilmeden, onların içinde bir çalışma yapılmadan derneğe gelmeleri beklendi. Bunun yanlışlığı görülmesine rağmen bu beklenti sürüyor. Yeni öğretim yılında bunu aşmaya yönelik bir çabayı henüz sezinlemek mümkün değil. 1989-1990 öğretim yılında bir fakültede sınav yönetmeliğini değiştirmek için yapılan imza kampanyasında o güne kadar ulaşılan büyük rakamlardan birisi elde edildi. Üstelik sınav yönetmeliği değiştirildi. Önümüzde böyle olumlu örnekler de var. Fakat bu yaygın bir halde değil. Ülkedeki genel sorunlarla uğraşmaktan, kendi özgül sorunlarımız hep tali planda kaldı. Bu bir kaç yıl öncesine göre tam ters yönde bir savrulma anlamına geliyor. O zamanlar ise kitleselleşmek adına akademik sorunların dar çerçevesine sıkılışılıyor, genel politik çalışmanın belirleyici önemi gözden kaçırılıyordu.

Eylemliliğin militan bir niteliğe kavuştuğunu belirttik, elbetteki olumlu bir durum. Fakat bu militan eylem çizgisi yer, koşul ve zamana bakılmaksızın sürüdürülmeye çalışıldı. Sonuç kendi kitlesinin bile artık bu eylem çizgisine soğuk bakması oldu. Yapılan son "korsan" eylemlere yalnızca 30-40 kişi katılır hale geldi. Daha önceki gösterilerde bu sayının zaman zaman bine yaklaştığı ve geçtiği düşünülürse durum daha iyi anlaşılır. Gidilmesi gereken bir kitle dururken onlardan uzakta ve sorunun var olduğu yerle ilgisiz bir yerde "korsan" gösteriler yapıldı. Bu tür eylemler yapıldıktan sonra biz üstümüze düşeni yaptık, ama sorun çözülmediyse yapacak pek bir şey yok mantığı hakim hale geldi. Tartışmalarda tam bu sözlerle ifade edilmese bile bu düşünceye denk düşen savlar ileri sürülüyor veya çözülemeyen sorun için ikinci bir "korsan" gündeme gelebiliyor. Buradan çıkarabileceğimiz en önemli sonuç somutun kavranamadığı, ona uygun politika üretilemediği ve eklemek gerekirse kolaycılığa kaçıldığıdır.

Değinmemiz gereken başka önemli ve olumsuz bir konu ise dernek içindeki siyasi grupların birbirlerine karşı olan ciddiyetsiz tavırlarının artık gündelik yaşama da yansımasıdır. En son olarak *Devrimci Yol* taraftarları ile *Devrimci Sol*

Öğrenci gençliğin sorunları ve görevler

Bilim; olguları, olgusal ilişkileri ele alış, kavrayış ve yansıtıştır.(İsmail Beşikçi) Bu tanıma göre, bilim yuvası olarak adlandırılan üniversitelerin, olguları ele alan, araştıran, kavrayan ve yansıtan kurumlar olması gerekir. Oysa, Türkiye'de üniversiteler bu tanıma aykırı düşüyor. TC üniversiteleri kuruluşundan itibaren "resmi ideoloji" üreten kurumlardır. Tek bir "olgu" vardır, o da resmi ideolojidir. Bu olgu öğrencilere empoze edilmeye çalışılır. Günümüz üniversitelerinde bu olgu "Türk-İslam Sentezi"dir.

Burjuvazini isteğine, kapitalist düzenin çıkarlarına ve ihtiyaçlarına yönelik insan tipi yetiştirmeye yönelik üniversiteler, 12 Eylül darbesi sonrasında iyiden iyiye yozlaşmış ve toplumdan soyutlanmışlardır.

Öğrenci gençlik bugüne nasıl gelmiştir, kısaca bir gözatmak gerekir.

'60-'80'li yıllar; 27 Mayıs sonrasında üniversetilerin sosyal bünyesinde bir değişiklik yaşanmıştır. Emekçi sınıfların çocuklarına üniversite kapıları aralanmıştır. Bunda etken; gelişmesi hızlanan Türkiye kapitalizminin ihtiyaç duyduğu vasıflı eleman ihtiyacıdır. Bunun yanısıra emekçi sınıfın görece refahı bunda kısmen ayrı bir etken olmuştur. Bunun yansıması olarak öğrenciler, içinden geldiği sınıfın sorunlarını üniversitelere taşımıştır.

'68 öncesinde gençlik ancak özgül-akademik sorunlarla ilgileniyordu. Ancak '68 sonrasında keskinleşen sınıflar mücadelesi, buna eşlik eden devrim ve sosyalizm tartışmaları ve dünyada yükselen devrimci perspektif öğrencileri siyasal sorunlarla ilgilenmeye itmiştir. '68 sonrasında gençlik; akademik sorunlarla sınırlı kalmayıp toplumsal sorunlarla da ilgilenmiştir. Toplumsal sorunlara dayalı militanca eylemlere girişmiştir.

12 Mart, işçi hareketi ve öğrenci gençlik içinde görülen devrimci yükselişi hedef alan bir darbeydi. 12 Mart yönetimi resmi ideolojiyi kısmen de olsa aşan öğretim görevlilerini tasfiye etmekle kalmamış, öğrenci gençliği bir dönem sindirmiş, devrimci öğrenci liderlerini zindanlara doldurmuş ve bir kısmını fiziksel olarak yok etmiştir (Deniz'lerin asılması, Mahir'lerin kurşunlanması vb.)

Ancak bu faşist katliamlar ters tepmiş, bu liderleri gençlik içinde mitleştirmiştir. Gençlik öldürülen bu yiğit devrimcilere, dolayısıyla sola daha sempatiyle bakmaya başlamış ve sola daha kitlesel bir yöneliş olmuştur.

12 Mart'tan çıkışta (1973-74) çeşitli devrimci gençlik örgütleri kuruldu. Öğrenci eylemleri politikleşti. Üniversite özgül alanıyla politik mücadele bağının doğru kurulamaması bu yeni dönemde belirleyici oldu.

Toplumsal muhalefetin güçlenmesi sonucu ortaya çıkan faşist saldırılar üniversiteleri de hedef aldı. 1975 sonrası bu saldırıların yoğunlaştığı dönemdir. (16 Mart katliamı bu saldırının en kanlısı ama, yalnızca bir tanesidir.)

Bu dönemde kitleselleşmek ve sosyalizm perspektifine dayalı mücadele geri plana itildi. Faşizme karşı savaşım önplana geçti. Bir yerde faşist saldırılar amacına ulaştı. Gençlik üzerindeki hedef sapması bunun göstergesidir.

1980 sonrası: 24 Ocak kararları ve bunun uygulayıcısı 12 Eylül yönetimi, üniversiteleri de toplumun diğer kurumları gibi tekelci burjuvazinin isteğine göre yeniden biçimlendirmeyi amaçladı. İşçiler üzerinde YHK, öğrenciler üzerinde YÖK, faşist baskının devlet eliyle resmen kurumlaşmasıdır.

YÖK üniversiteleri merkezileştirdi. Üniversitlerin tümünü bir düzeye getirdi, aynı kalıba döktü. YÖK başkanı İhsan Doğramacı da burjuvazi tarafından sınanmış biriydi. Rektörü bulunduğu Hacettepe Üniversitesi'ni 12 Eylül öcesinde yozlaştırmış, faşist unsurları üniversiteye sokmayı başarmıştı.

YÖK yasası dokunulmazlık bakımından adeta Anayasa'dan daha sağlam temellere oturtulmuştur. Yasanın 7. maddesinin D fıkrasına göre; "YÖK'e karşı olanlar, rektörün önerisiyle ya da doğrudan işine son verilir."

Bu yasa 1402 sayılı yasaya ihtiyaç duymadan ilerici öğretim görevlilerini okuldan uzaklaştırmaya yeterliydi. Ama burjuvazi bununla yetinmedi. 1402'ye gereksinim duydu. Tüm sosyalist, demokrat öğretim görevlilerinin kürsüleri elinden alındı. Yerlerine Türk-İslam sentezcisi gerici çapulcu takımı yerleştirildi. Derslerde gerici ve ırkçı-şoven anlayış öğrencilere empoze edilmeye başlandı.

taraftarlarının birbirlerini dövmeleriyle sonuçlanan olaylar bunu en geniş biçimde gözler önüne serdi. Bu iki grup her türlü siyasi ciddiyetten ve sorumluluktan uzak tavırlarla birbirlerine iğrenç küfürler etmiş, çivili sopalarla birbirlerini, hatta ayırmaya kalkan insanları bile dövmüşlerdir. Bu sıradan insanlarda olan güvensizliği pekiştirmekten, hareket olumsuz bir öğe eklemekten başka bir işe yaramamıştır. Bu çatışma, yapılan dernek toplantılarında dayanılmaz bir biçimde sürmektedir. Yapılan müdahale ve uyarılara ise her iki grup da kulağını tıkamaktadır. Ayrıca eski *Çözüm*, şimdiki *Mücadele* taraftarları merkezi anlamda ayrı bir örgütlenmeye gitmişlerdir. Bu güç kaybına neden olduğu gibi pratikte de iki başlı örgüt izlenimi vermekte ve bu iki örgüt (Platform ve İYÖ-DER) karşı karşıya gelmektedir. (Her iki örgütlülüğün tabanını birim dernekler oluşturmaktadır.)

Vurgulamamız gereken bir diğer olgu da fakültelerdeki polis baskısının yoğun bir şekilde tekrar gündeme gelmesidir. Bu kendisini en küçük faaliyette dahi gösteriyor. Polis baskısının artmasından sonra fakültelerdeki faaliyetlerde ve eylemliliklerde kayda değer bir düşüş olmuştur. Varolan kitleyle ve çalışmayla polisin işgalinin kırılması olanaksızdır.

Sorunların çözümü için bizler üstümüze düşen sorumlulukları tam anlamıyla yerine getiremedik. Bunun başlıca iki nedeni var. Bizim üstün bir gayret gösterıneyişimiz ve bizim dışımızdaki anlayışların çeşitli şekillerde bizleri engellemeleri (örneğin, dernekteki oylamalar). Bizler sorunların çözümü için tek tek bireylerle uğraşmanın anlamsızlığını biliyoruz.(Ama bunun gerekliliğini yadsımıyoruz da.) Yapmamız gereken asıl iş çalışmayı yürüten insanlara gerçeği kavratabilmektir. En önemlisi ise bu sorunları bilince çıkarmak ve gözler önüne sermektir. Biz hataları ve hatalarımızı düzeltmeye çalışırken aynı zamanda da pratik süreçte de yerimizi almak zorundayız. Sağlıklı bir ortam yaratmak için herşeyden önce bizlerin kendi içimizde netleşmemiz gerekiyor. Bunun için gençliğe yönelik somut bir bakış açısına ve programa gereksinimimiz var. Bu program ile kendimizi ve olaylara bakış açımızı insanlara daha sağlıklı sunacağımız açıktır. Ayrıca ciddiyetimizi ve sorumluluğumuzu korumalı ve bunu geliştirmeliyiz. Bize ters gelen ve bağdaşmayan eylem ve düşüncelere tavır koyabilmeliyiz. Bunları yaparken almamız gereken ölçüt genel anlamda devrimci gençlik hareketinin kazancı olmalıdır. Yukarıdaki sorunların bir kısmı bizim sergileyeceğimiz örnek tavır ve çabalarla çözülebilir. (Dar grupçuluğun aşılması, siyasi anlayışlar arasındaki ilişkiler, dernek kitlesine ve çalışmasına bakış vb.) Burda güveneceğimiz bir unsur ise devrimcilerin iyi niyetidir.

Bunların ötesinde örgüt sorunu ve kitleselleşememe sorularını koyarken bir anlamda çözüm yolları ortaya çıktı. Kısaca özetlersek, dernekler daha geniş öğrenci kitlesini kucaklamak için onların özgül sorunları ile de ilgilenmeli ve bunun yardımıyla onları devrimci öğrenci hareketine kazanmalıdırlar. Ülkedeki genel sorunlara bir kitle örgütü olarak kayıtsız kalmamalı fakat bunu kendi özgül alanının sorunlarını ihmale vardırmamalıdır. Bu birlikteliği sağlayabilmelidir. Kitleyle bağ kurulduğu ölçüde sorunların çözüleceği inancındayım. Böylece dernekler gerçek bir güce kavuşacaktır. Dahası bir denetim mekanizması da oluşacaktır. Ayrıca geniş kitle tabanına kavuşmanın sonucu olarak kendi alanındaki sorunlar daha çabuk bilince çıkacak ve onlara karşı duyarlılığı da artacaktır. Bunların çözümünde de alternatifler çoğalacaktır. Bizlere düşen bu düşünceleri hayata geçirmektir. Bu da daha militan ve daha kitlesel bir gençlik hareketi demektir.

İki devrim iki sonuç

(Baştarafı s.27'de)

Sayısal olarak küçük kalma kaygısına düşmediler. Küçük ama nitelikli kalmayı büyümenin güvencesi saydılar. Tarih yanılmadıklarını gösterdi. Bu sayededir ki, Ekim Devrimi deneyini gerçekleştirdiler.

Dünya devrimci süreci Alman Devrimi ile hızlandırılmaya çalışıldı. Komünistler umudunu bir anlamda bu devrime bağlamışlardı. Zira Avrupa'nın göbeğinde zaferle çıkan bir devrim dünya sermayesinin kalbinde bir hançer olacaktı. Bolşevik devrim yalnız kalmayacaktı. Ama sosyal-demokrasinin dünya işçi sınıfı tarafından hiç bir zaman unutulmayacak ve nefretle anılacak ihaneti bu gelişmeyi engelledi. Bu gerçek yeni nesil komünistlere yeni bir görev dayatıyordu:

Bırakılan yerden "Yeni Ekimler İçin" savaşmak!

Derslerin ağırlığı ve çokluğu, sınav sayısının fazlalığı, ekonomik ve barınma sorunları, üstüne üstlük öğretim görevlilerinin duyarsızlığı öğrencileri tam anlamıyla bir kıskaca aldı. Öyle ki, zaten kalıcı bir eylemselliğe sahip olmayan öğrenciler, kendi özgül-akademik sorunlarında dahi sesiz kaldı. Tam bir depolitizasyon!

Bunun tek amacı, burjuvazinin isteği olan, emredin efendimci, toplumdan soyutlanmış, bireyci, edilgen, beyinleri pas tutmuş bir gençlik yetiştirmek. Dolayısıyla en azından toplumun bir kesimini (toplumda önemli yer tutan aydın kesimini) pasifleştirmek. Bu amacında görece bir başarıya ulaşmış durumda.

12 Eylül sonrasında toplumun tüm kesiminde olduğu gibi üniversitelerde de meydan revizyonistlere kalmıştı. Bunlar öğrencileri militanca bir eyleme sokmak bir yana, içten içe devletin depolitizasyon politikasına katkıda bulunmuşlardır. Ancak toplumsal muhalefet yükseldikçe, H. Fırat'ın 8. sayıdaki yazıda belirttiği gibi revizyonistler üniversitelerde etkisiz hale gelecek ve tasfiye olacaklardı. Oldular da.

Ancak revizyonistlerin belleklerde bıraktığı özerk-demokratik üniversite istemi hala gündemde (eskisi kadar etkin olmamakla birlikte).

Bizim temel istemimizin özerk-demokratik üniversite değil, sosyalist üniversite olması gerekiyor. Gerçekleştirdiğimiz tüm eylemlerde odak noktamız sosyalist üniversite olmalıdır. Kaldı ki kapitalist düzende en ilerici, çağdaş, demokratik üniversiteler gerçekleşse de, sınıflar varoldukça "eğitimde fırsat eşitliği" sözkonusu dahi olamaz ve bilim burjuvazinin ve kapitalist düzenin hizmetinde olmaya devam eder. Üniversiteler arası eğitim farklılığı, ekonomik alanda da etkili olacak, yine emekçi sınıfın çocukları nitelikli eğitim imkanlarında yoksun kalacaktır. Öyleyse emekçilerin faydalanamayacağı üniversiteleri gerçekleştirmeyi mücadelenin **temel ekseni** yapmak niye? Hareket noktamız eğitim yaşamına ilişkin demokratik istemler olsa bile, sonal hedefimiz elbette sosyalist üniversite olmalı.

Bunu, her platformda (derneklerde, yurtlarda, kantinlerde ve dersliklerde) sosyalizmin propagandasını yaparak gerçekleştirebiliriz. Tabii ki bunu, olanaklarımız ve güçlerimiz ölçüsünde ve "çocukluk hastalık"larına kapılmaksızın yapmak durumundayız. Perspektifimize uygun taktikler ortaya koymalıyız. Devletin bilinçli olarak sürdürdüğü devrimcilere karşı propagandanın öğrenciler üzerindeki etkilerini düşünürsek, yapacağımız propagandanın etkili olması için bunu gözetmek zorunda olduğumuzu unutmamalıyız.

Toplumsal muhalefet yükseldikçe, öğrenci gençlik buna paralel olarak daha tutarlı, daha militanca eylemlere girişecektir. Gençlik bugün işçi sınıfına oranla çok geride kalmış durumda. Biz Ekimci öğencilerin bu geriliği aşmak ve öğrenci hareketine ivme kazandırmak için üzerine düşeni yapması gerekiyor. Perspektiflerimize uygun tutarlı ve kararlı bir çizgi izleyebildiğimizde öğrencileri etkileyebileceğiz.

Çok çeşitli ekonomik, akademik, sosyal sorunların bunalttığı ve politik baskılarla yüzyüze öğrencileri saflarımıza çekmek bugün sanıldığı kadar zor değil. Yeterki bizler azimle, inançla çalışalım ve sosyalizm yolunda ilerleyelim.

A. Ulaş/İzmir

"Eleştiri ve sorumluluk"

(Baştarafı s.35'de)

diyor R. Genç yoldaş. İnsan eleştirinin amacını anlamakta güçlük çekiyor. Bu alıntının altına tam da eleştirilen yazıdan bir alıntı alsak herhalde bu güçlük anlaşılır: *"...ben bu tür son derece önemli ve kritik konularda mahalli çalışmanın tavır belirlemesini prensip olarak doğru bulmuyorum. Örgüt tavrı alınmalı bence, öncelikle örgütün sorunu. MK düzeyinde açıklama yapılmalı böyle durumlarda..."*

Arnavutluk'un dış politikasının "pısırık" olmasına gelince, S.Metin yoldaşın yazısı Arnavutluk'un dış politikasını eleştiren bir yazı değildir. Yazının üslubuna bakıldığında bir içyazı olarak yazıldığı anlaşılıyor. *Ekim* kendine güvenin ve marksist-leninist bir örgütün açıklık ilkesi gereğince yeri geldiğinde bazı içyazıları da devrimci kamuoyuna sunuyor. Ve böyle bir içyazıda S.Metin yoldaş devrimci odakların kuvvetle savunulmasını istiyor. Bu devrimci odaklardan Arnavutluk'un dış politikasını pısırık bulduğunu yazıyor. Bir iç yazıda bu yöntem yanlış değildir. Ama yazı yayınlandığına göre S.Metin yoldaşın en azından kendisi de "pısırık"lık izlenimlerini yaratan dış politikanın nedenlerini açıklamak durumunda kalmıştır.

M. Şafak

İki devrim iki sonuç

R.Genç

Devrimler, tarihi ilerlemenin, eski bir toplumsal formasyondan nitelik olarak farklı, yeni ve öncekinden üstün bir toplumsal formasyona geçişin dönüştürücü motor rolünü oynadılar, oynamaya devam edeceklerdir. Tarih ve toplumlar durgun değildir, sürekli bir altüst oluş, bir değişim süreci içindedir. Bu anlamda sadece olguların dış görünümünü değil, özündeki dinamik çelişkileri ve bu çelişkilerin devrimci mantığını görmek gerekiyor. Bugün için mutlak gibi görünen gerçekte yarın için kendini dönüştürücü dinamikleri kendi içinde taşır. Bu bağlamda burjuvazinin devrimlerin yarattığı "tahribat" üzerine attığı nutuklar, yeni Sovyet burjuvazisinin büyük Ekim Devriminin 73. yılı vesilesiyle yapılacak törenlerin gereksizliği üzerine yaptığı tartışmalar, burjuva düşünce dünyasının devrimlere, tarihin bu en büyük radikal dönüşümlerine ilişkin "kaza" ya da "büyük yanılgı" diye yaptığı propagandalar, kendilerini avutmaya ve elbette asıl olarak yığınları aldatmaya yönelik dayanaksız sözler olmaktan öteye bir anlam taşımıyor.

Diyalektik-materyalist dünya görüşü insanlar devrimi arzuladıkları için devrimlerin zorunluluğunu vurgulamıyor. Her toplumun gelişme dinamiğinin nesnel yasalarından, toplumun içinde bulunduğu nesnel çelişkilerin çözümünden, toplumsal gelişme mantığının nitelik olarak bir üst safhaya geçişi geciktirmesinden hareketle devrimler zorunlu oluyor. Bu gerçek bugün daha da net görülüyor. Kapitalist dünyayı saran antagonist çelişkiler, toplumsal sınıfların varlıkları, sınıflar arasındaki çelişkilerin eriştiği düzey devrimleri zorunlu kılıyor. Sosyal devrimler, emeğin evrensel düzeyde eriştiği muazzam toplumsallaşma düzeyi ile ona sahip olmanın özel kapitalist biçimi arasındaki antagonist çelişkinin diyalektik çözümünde yatıyor.

Diğer yandan dünyamızı bir "uygar" barbarlık sarmıştır. Sosyal sınıflar çıkış yolu arıyor. Hükümet değişiklikleri süreklilik kazanıyor. Güney Kore örneğinde olduğu gibi işçilerin eylemleri kısa bir süre içinde ileri boyutta politik karakter kazanabiliyor. Yoğunluklu olarak yaşanan bu politikleşme örneklerine geçmişte az rastlanmaktaydı. Bu da kapitalist dünyanın zayıf noktalarına ve sosyalizmin artan olanaklarına işaret ediyor. Kapitalist dünya uzun süreli bir alternatif sunamıyor. "Yeni bir dünya düzeni" ilan etmek istedikleri bir anda savaş çığlıkları ortalığı sarıyor. Sosyalizmin sonunu ilan eden ABD ekonomik olarak bir çöküşün sancılarını yaşıyor. Her alanda derin bir çürümenin yaşandığı kapitalist dünyada tek çıkış yolu sosyal devrimler oluyor. Evet, tüm olgular geleceğin sosyal devrimlerinin sert, derin ve daha yankılı olacağını gösteriyor.

Marksist dünya görüşünün gelişmesi sosyalist devrim teorisinin berraklaşmasını da içerir. Marksizmin üç bileşeni aynı zamanda işçi sınıfının tarihsel misyonunu, kapitalist dünyayı yıkıp komünist toplumu kurma mücadelesinin teorik temellerinin açıklamasıdır da. Sosyalist devrim teorisi, toplumun genel bilimsel analizi sonucunda doğdu. Sosyalist devrim, toplumun politik, ekonomik, sosyal ve manevi dönüşümünün tümünü kapsar. Devrim, eski toplumu devrimin bütünlüğü içinde radikal bir dönüşüme tabi tutmaktır. Böylece sosyalist devrim iki önemli işlevi yerine getirecektir: Toplumsal ilişkileri ve insanların kendisini değiştirmek. Toplumu temellerinden sarsarcak ve altüst edecek tüm devrimci sınıfların bilincini temelden dönüştürecek proletarya önderliğinde bir sosyalist devrim, özellikle bugünün Türkiye'sinde, bu devrim ülkesinde, bir zorunluluktur. Bu bağlamda geçmişteki devrimci deneyimlerden öğrenmek, özellikle Türkiyeli komünistler için ertelenemez bir görevdir. Bu görev kendisini en geniş anlamıyla iki boyutta dayatıyor.

Birincisi; devrim, devrimin niteliği, toplumsal dinamikleri ve izleyeceği yol, genel olarak program üzerine tartışmalar, Türkiye'nin içinde bulunduğu nesnel durum gözetildiğinde, önüm üzdeki dönemde devrimci demokratizm ile proleter sosyalizm arasındaki ayrışmada önemli bir işlev görecektir. Dağınık olan sosyalist potansiyelin bir partide toplanması çabasıyla içiçedir bu tartışmalar.

Buna bağlı olarak ikinci ve daha önemli boyutu ise; leninist devrim teorisinin bütünlüğü içinde yeniden kavranılmasına ilişkindir. Bu, aynı zamanda Ekim Devrimin ortaya koyduğu pratik sonuçların teorik derinlik ve evrensellik boyutunda

irdelenmesini de içerir.

Burada bu tartışmalara organik olarak bağlı iki devrimi, Ekim Devrimi ve Alman Devrimini ele alacağız. Bu iki devrimin ortaya çıkardığı sonuçlar, gelişme süreci içinde izlenen strateji ve taktikler ve bu devrimlerin hazırlık sürecinde ve sonrasında ortaya çıkan öğretiler dünya devrimci proletaryası için büyük öneme sahiptir. Proletaryanın iktidar mücadelesinde, maddi-toplumsal bir güç olarak örgütlenmesinde bu iki devrimin ortaya çıkardığı sonuçlar canlı ve günceldir. İki devrimin ortak ve farklı bazı yönlerini karşılaştırarak irdeleyeceğiz.

1917: Ekim Devrimi

Proleter sosyalist Ekim Devrimi kapitalizmin genel olarak orta derecede geliştiği bir ülkede zaferle sonuçlanırken, ileri derecede gelişmiş kapitalist bir ülkede, Almanya'da ise devrim yenilgi ile sonuçladı. Yaşanılan bu yenilgi bugüne kadar farklı yorumlara ve tartışmalara yolaçtı. Dönemin Kautsky gibi sosyal-demokrat önderleri, Ekim Devriminin proleter karakterini yadsıyarak, daha doğrusu Ekim Devrimini "Asyai" koşullarda iktidarı ele geçirmenin bir örneği sayarak Almanya'da koşulların farklılığını ve böylece sözümona Alman Devriminin yenilgisini açıklıyorlardı. Otto Bauer gibileri ise, Ekim Devriminin izlediği yolun gelişmiş kapitalist ülkelere uymadığını belirterek yenilgiyi açıklıyorlardı. Zira bu ülkelerde proletarya önce "demokrasi"yi elde etmeliydi. "Demokrasi" olmadan sosyalizme geçmek imkansızdı. Bu teorisyenlere göre yenilen Alman devleti büyük bir yıkımın içindeydi. Proletaryanın ilk görevi bu bağlamda kapitalist gelişmeye yardımcı olmaktı, devrimi yapmak değil. Bu aynı zamanda bir "ulusal" görevdi de. Zira onlar için, savaş sonrası kapitalizm değişmişti. Kapitalizm hastalıklarından kurtulmuş, "örgütlü kapitalizm"e dönüşmüştü. Bu da demokratik olanakları çoğaltarak sosyalizme barışçıl geçişi olanaklı hala getiriyordu. Bu önerme sosyal-demokrasinin genel eğilimi idi.

Ekim Devriminin proleter sosyalist karakterini inkar bilinçli bir davranıştı. Almanya'da devrimin yenilgisiyle ve diğer ülkelerde karşı-devrimin başarısına yolaçan bu ihanetçi tavırlarını haklı gösterme çabasına giren II. Enternasyonal önderleri oportünist hiç bir manevradan çekinmiyorlardı. Bu alanda en tehlikeli önyargı ve oportünist yaklaşım kendisini, bütün gelişmelerin başarı ve başarısızlığını "nesnel nedenlere" yükleme çabasında gösteriyordu. Bu aynı zamanda Batı'da işçi sınıfı hareketi içinde gelişen kendiliğindenciliğin önünde boyun eğmeninin, kendisini diğer ülkelerde kaba bir "ekonomizm" biçiminde gösteren oportünist bir eğilimin propagandası idi. Ünlü "üretici güçler" teorisi bu dönemin çocuğudur. Devrim yenilgisinin esas nedeni "üretici güçler" idi. Savaş Almanya'da kapitalist gelişmenin düzeyini geriye atmıştı. Yenilginin nedeni "üretici güçleri"in gelişmişlik düzeyinin geriliğine bağlanırken, diğer taraftan bu, devrimci partinin rolünü küçümseyen reddeden teorilerle tamamlanıyordu. Bolşeviklerin ortaya koydukları ve pratikte doğrulanan, üstünlük sağlayan görüş ve deneyimlerine korku teorileştiriliyordu.

Marks, proleter devrimin başarısı için üretici güçlerin gelişme düzeyi ile işçi sınıfının gelişme düzeyi arasındaki diyalektik ilişkiyi oportünist manevralara, revizyonist çarpıtmalara yer vermeyecek bir netlikte ortaya koydu. II. Enternasyonal oportünistleri Marks'ı çarpıtarak üretici güçleri teknik gelişme düzeyine indirgediler. Marks'ın üretici güçlerin en temel ve önemli öğesi olarak vurguladığı devrimci proletarya, bu teorisyenlerce üretici güçlerin dışına çıkarılıyordu. Böylece marksist teori devrimci içeriğinden yalıtılıyordu. Tüm çaba devrim arifesinde devrimin zaferini engelleme, devrim sonrası ise ihanetlerini haklı çıkarmaya yönelikti.

Öte yandan ortada bu tür oportünist teorileri pratikte çürüten bir devrimin, Ekim Devriminin muzaffer deneyimi duruyordu. Ekim Devrimi Rus toplumunun içinde bulunduğu iç ve dış koşulların dayattığı çelişkilerin devrimci çözümü olarak doğdu. Kapitalist gelişme ve burjuva demokratik devrimin gecikmişliği, Rus burjuvazisinin zayıflığı ve karşı devrimci eğilimi, burjuva demokratik devrim önderliğinin tarihsel olarak proletaryanın eline geçmesi ve bu gerçeklere bağlı olarak proleter devrim sürecinde demokratik devrim görevlerinin çözümü, proletaryanın milyonlarca küçük-burjuva kitlesini yanına alarak iktidara yönelik yürüyüşünün dayanakları haline getirmesi, tüm bunlar bu devrimin taşıdığı derin bilincin radikal ve evrensel anlamını gösteriyordu.

Devrimin ortaya koyduğu evrensel boyut önemliydi. Yeni bir çağ açılmıştı. Sadece dünya sermayesinin bir kalesi yıkılmamış, aynı zamanda emek ile sermaye arasındaki mücadele yeni bir

muhteva ve boyut kazanmıştı. Sosyalizm teoriden maddi bir gerçeğe dönüşmüştü. Böylece, Rosa Luxemburg'un deyimiyle, *"Ekim ayaklanması sadece Rus Devriminin gerçek kurtuluşu değil, aynı zamanda enternasyonal sosyalizmin onurunun kurtuluşu"*ydu da. Ekim Devrimi diğer ülkelerde sınıf bilincini devrimcileştirerek maddi bir güce dönüşmesini hızlandırmıştı. Zafer havası bütün Avrupa işçilerini sardı. İşçiler Bolşeviklerin yoluna girmeye başladılar. Tarafsız aydınlar Ekimci oldular. Anarko-sendikalistler bile proletarya diktatörlüğü fikrini benimsemeye ve programlarına almaya başladılar. Sosyalist partiler kendilerini "Bolşevik" olarak adlandırdılar. İşçi ve asker kitlelerini saran bir grev kasırgası esiyordu. 1918'in başında sadece Almanya'da 1 milyon işçi greve gitti. Japonya'da 10 milyon kişinin katıldığı kendiliğinden gelişen "pirinç" ayaklanmaları oldu. Sömürgeler bu kızıl kıvılcımın etkisiyle sarsıldılar. Yeni tipte partinin (Bolşevik) gösterdiği başarı diğer ülkelerde kopuşlara yolaçtı ve yeni komünist partilerin kurulmasını hızlandırdı. 1918 ve 1920 arasında bir çok ülkede komünist partileri doğdu. Bu yeni gelişmeyi yeni proleter devrimleri izledi. Baltık, Macaristan, Avusturya, Çekoslavakya ve İngiltere'de sovyetler oluştu. Sovyet düşüncesi ve deneyimi Rusların olmaktan çıkmış genelde işçi sınıfının militan kesimlerine mal olmuştur. "Yaşasın dünya devrimi" şiarı dünya komünistlerini saran gerçek bir eylem klavuzu haline geldi. Proleter devrimleri güncel, çözümü gündeme gelmiş sıcak bir sorun halindeydi. Bundan dolayıdır ki Avrupa'nın modern burjuva krallıkları yaygınlaşan bu "kızıl tehlike"yi boğmak için genç Sovyet devrimine savaş açtılar. Fiili müdahaleden ekonomik siyasal yaptırımlara kadar her çeşit yönteme başvurdular. İçte istikrarsızlık yaratmak için bir çok sabotaj gerçekleştirdiler. Ama müdahaleler sonuçsuz kaldı. Bolşevikler sarsılmaz bir kalenin direncini gösteriyordu. Olumsuz bütün iç ve dış koşullara rağmen devrimin başarısı engellenemedi. İnsan iradesi, bilinçli ve örgütlü müdahale, en olumsuz bir durumu dahi alt edecek bir kuvveti bir kez daha gösteriyordu.

Devrimin başarısını sağlayan en önemli faktör ise Bolşevik Partisi idi. Leninist devrim teorisi leninist parti fikrine sıkı sıkıya bağlıdır. Partisiz devrim propagandası aldatmacadır. Devrimin zaferini gerçekten isteyenlerin en temel görevi onun güvencesi olan devrimci sınıf partisini de istemeli ve yaratmalıdırlar. Engels 1889'da Danimarkalı sosyalist Trier'e yazdığı mektupta şöyle diyordu: *"Proletaryanın karar günüde zaferi sağlayacak güçte alması için -ve bunu Marks ve ben 1847'den beri savunduk- diğerlerinden ayrı ve karşıtı bir parti, bilinçli bir sınıf partisinin varlığı zorunludur."* (Marx-Engels, Werke, Cilt: 37, s.326) Ama sadece varlığı olan bir devrimci parti değil, *"Bütün işçi sınıfı hareketinin önderliğini üstlenecek ve sosyalizme yönlendirecek"* bir yeteneğe sahip bir parti. (Werke, Cilt.22, s.546)

İşte leninist parti teorisi bu temel fikirler üzerinde yükseldi. Ekim Devrimi başarısını tüm devrimci savaşı sonuna kadar büyük bir beceri ve bilinçle yönlendiren Lenin'in başta olduğu Bolşevik Partisine borçludur.Bütün olumlu koşullara rağmen kitlelerin önünde bilinç ve inancı hiç bir zaman sarsmadan yürüyen bir devrim partisi olmadan devrimi düşünmek hayaldir. Öyle bir parti ki, net bir ideolojik çizgiye, sınıf ilişkileri ve güçlerinin bilimsel analizi ve buna uygun hedeflerin açık bir şekilde çözümlendiği devrimci bir programa, sağlam ve ihtilalci bir örgütsel yapıya sahip olmalıdır. Erişilmek istenilen misyonun ruhuna uygun, sayı olarak belki az ama devrim davası için fedakarlıkta sınır tanımayan, her an kitlelerin önünde düşman kalesine saldıracak nitelikte devrimci kadroların örgütlü birliğine dayanmadan devrimin başarısından bahsetmek safdillik olur. "20 yıl içinde inşa ettiğimiz bu parti olmasaydı, 20 defa yenilirdik", diyordu Lenin. "Parti fikrinde her yanlışlık sınıf mücadelesi tarafından sert bir şekilde cezalandırılır", diyordu Engels.

Kapitalizmin geri gelişmişlik düzeyi ve menşeviklerin proleter bir devrimin karakterine yönelik itirazları, milyonların enerjisini tek bir noktada toplayan Bolşevik Partisi tarafından Ekim Devrimi ile tuz buz edildi.

Nesnel koşullar ne kadar olgun olursa olsun, yeni tipte devrimci bir parti olmadan devrim yapılmaz. Bu Ekim Devriminin en önemli ve teorik değerde sonuçlarından biridir. Alman Devriminin yenilgisine başka nedenlerin yanında bu perspektifle de bakılmalıdır.

1918: Alman Devrimi

II. Enternasyonal'in revizyonist teorisyenlerine göre, 1918-19'da proleter devrimin zaferi için nesnel koşullar yoktu. Bu doğru mudur? Hayır. Almanya bu dönemde emperyalist cephenin en

zayıf halkasını oluşturuyordu. Alman emperyalizmi dolaysız bir yenilgi yaşamıştı. Artan bunalım ve toplumun içine yuvarlandığı çelişkiler yumağı kitleleri radikalizme, devrimci sürecin içine itiyordu. Proleter devrimin koşulları olgunlaşmıştı. Kitleler artık eski biçimde yaşamak istemiyordu, burjuvazi ise artık eski biçimde yönetme yeteneğini kaybetmişti. Rusya'da devrimci süreç burjuva demokratik bir devrim olarak başlayıp sekiz ay içinde bir proleter devrime dönüşürken, Almanya'da daha başından bir proleter devrim olarak gelişti. Sosyal demokrat teorisyenlerin itirazlarına rağmen, Alman devriminin uluslararası koşulları Ekim Devrimininkinden çok daha olumluydu. 1918 Kasım Devrimi başladığında Avrupa'yı saran bir devrimci dalganın yanında Sovyet Rusya'da bir yılı bulan bir proletarya diktatörlüğü pratiği yaşanıyordu. Yani Alman Devrimi muzaffer Ekim Devrimi gibi önemli bir müttefiğe sahipti. Devrimin başarısı için önemli bütün iç ve dış nesnel koşullara rağmen yenilgisi engellenemedi.

Devrimin esas engeli sosyal-demokrasinin ihaneti idi. Devrim, gelişmesinin her dönemecinde sosyal demokrasinin hançeriyle karşılaştı. Burjuva devletinin korunması için her yönteme başvurdular.

İki devrim de savaşın ateşi içinde doğdular. Biri yenildi, diğeri ise zaferle çıktı. Yenilgiyi hazırlayan bir çok neden vardı. Örneğin bir yanda Bolşeviklerin net devrimci programı, iktidara yönelik pratikleri, açık devrimci taktikleri. Diğer yanda ise sosyal-demokrasinin sosyal-reform propagandası, parlamentoya güven, seçim hayali vs.

Bolşevikler ciddi bir ihtilal parti olarak doğdular. İktidarı ele geçirmek için, devrim için gereken tüm hazırlıkları yapmak, program ve taktikte işçi sınıfının bilincini çarpıtacak, zayıflatacak her türlü ideolojik akıma karşı amansız mücadele etmek Lenin'in şahsında ayırdedici bir özellikleriydi. Bolşevikler örgütü üretim birimlerinde, proleter devrimin kaleleri fabrikalarda inşa ettiler. Reformları önemsediler ama mutlaklaştırmadılar. Demokrasi için mücadeleyi küçümseyen eğilimlere karşı mücadele ettiler, ama "demokrasi mücadelesi" mistizmine ve onu sınıfın sosyalist bilincinin önüne ağ olarak örmeye çalışanlara karşı savaştılar. Sınıfsal içeriğinden yalıtılmış demokrasi tartışmalarını küçümsediler. Burjuva demokrasisinin çürümüşlülüğünü, ikiyüzlülüğünü sürekli teşhir ettiler. İktidarı yarın alacaklarmış gibi hazırlandılar. Çetin savaşları gözettiler ve ona uygun davrandılar. Hayallerden uzak bir devrim yolu ve örgüt biçimi seçtiler. Yarı yolda durmadılar. Şubat Devriminin hemen ardından bilinçli ve planlı bir şekilde demokratik devrimden bir üst aşamaya, sosyalist devrime yöneldiler. Sosyal pratiğin mantığına anında müdahale ettiler. Eskilerde ayak direyenlere karşı Lenin Nisan Tezleri'ni yeni bir program olarak gündeme getirdi. Beyinleri sarstı. Sarsmakta tereddüt etmedi. Proletarya diktatörlüğü ile eş anlamda "bütün iktidar sovyetlere" şiarını attılar. Çözülmesi gündemde olan bütün sorunları tek bir sürecin halkaları olarak algıladılar. Yeni süreci kavramak kolay olmuyordu. Eski önyargılar, eskimiş formüllere bağlılık insanların kendilerine gözbağı oluyordu. Bolşevikler böyle zorlukları parçalayarak başarı sağladılar.

Almanya'da böyle bir sorun yoktu. Rosa Luxemburg tarih tarafından gündeme getirilen sorunun net bir şekilde burjuva demokrasisi ya da sosyalist demokrasi biçiminde olduğunu söylüyordu. Cevap netti. Ya ulusal meclis ile burjuvazi, ya da konseylerin (sovyetlerin) gücü ile proleter devrim kazanacaktı. Sosyal-demokratların devrimi bir burjuva reform hareketine dönüştürme çabalarına rağmen devrim proleter bir içerikte gelişti. Kendiliğinden oluşan işçi-asker devrimci konseyleri Bavyera ve Berlin'de yeni iktidarın çekirdeğini oluşturdular. Ekim Devriminin talepleri Alman proletaryasını sarsmıştı. Bu gelişmenin önüne geçmek burjuvazi için zor oluyordu. Bundan dolayıdır ki sosyal-demokrasi ilk günlerde açık oynamadı. Yeni oluşan konseylere karşı tavır almadığı gibi ona taraftar göründü. Ama hemen arkasından, "kaosu gidermek, konseyleri 'düzene' sokmak ve merkezileştirmek" propagandasıyla, yavaş yavaş bu genç organları düzene adapte etmeye, parlamentarizmin denetimine vermeye çalıştılar. Burjuva parlamentarizmine karşı oluşan bu yeni organları tasfiye etmek sosyal-demokrasinin en acil ve en temel sorunu ve görevi oldu.

Bolşevikler ilk günden itibaren planlı ve bilinçli bir şekilde burjuvazinin iktidarını devirme sürecinde proletaryayı yeni iktidarın gücü olarak harekete geçirdiler. Ortaya çıkan sovyetleri politik ve örgütsel olarak kalıcı biçimde sağlamlaştırdılar. Almanya'da ise Spartakistler'in özverili devrimci çabalarına rağmen sosyal-demokrasinin ihaneti giderilemiyordu. Sosyal-demokrasi işçileri "disiplin" ve "sorumluluk"a çağırıyordu. Spartakistler "provokatör", onları izleyen işçiler

ise "vahşiler" olarak niteleniyordu. Senaryolar birbirini izliyordu.

Devlet aygıtını parçalamak Bolşeviklerin hedefi olarak kaldı. Her attıkları adımda ona yöneldiler. Sosyal-demokratlar ise burjuva devlet organlarında, yerel yönetimlerde görev almak için yarışıyorlardı. Devletin sınıflarüstü bir organ olarak görülmesine sosyal-demokrasinin teorik evriminin her döneminde rastlamak mümkündür. Bu aygıtı koruma çabasıdır ki yeni kurulmuş olan KPD'nin Spartakist önderleri, Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg, sosyal-demokrat hükümetçe ve kalleşçe katledildiler. Ardından Leo Jogisch-'in kurşunlanması yeni kurulan partiyi tamamen öndersiz bırakmıştı. Bunu konseylerin sosyal-demokrat ve faşist çetelerin yardımıyla kurşuna dizilmesi izledi. Demokrasinin zaferi ve sükunet adına devrim büyük bir ihanetle boğulmuştu.

Spartakist önderlerin katledilişi vesilesiyle Lenin şöyle diyordu: *"Alman Devrimi örneği kanıtlıyor ki, 'demokrasi' burjuva soygun ve en vahşi terörün paravanasından başka bir şey değildir.*

Cellatlara ölüm!"

Devrim boğulmuştu ama Spartakistler geride büyük bir manevi değer bırakıyordu. Spartakist kahraman Liebknecht öldürülüdüğü gün *Rote Fahne*'de yayınlanan son makalesinde şöyle haykırıyordu:

"Sıkı durun! Kaçmadık. Yenilmedik... Çünkü Spartaküs -ateş ve ruh demektir, yürek ve can demektir, proleter devrimin iradesi ve eylemi demektir. Çünkü Spartaküs zafer özlemini, sınıf bilinçli proletaryanın mücadele azmini temsil etmektedir... Bunlar elde edildiği zaman, biz ister yaşayalım, ister yaşamayalım, programımız yaşayacaktır. Ve kurtulan halkların dünyasına egemen olacaktır. Herşeye rağmen!"

Rosa Luxemburg ise katledilmeden bir gün önce yazdığı makalesinde şöyle haykırdı: *"Vardım, varım, varolacağım!"*

Spartakistlerin bu derin devrimci coşkusuna rağmen devrim yenilgiye uğramıştı.

Kautsky, Hilferding vb. "teorisyenlerin" işçi sınıfı üzerinde ayrıcalıklı-aristokrat kesimler aracılığıyla ciddi etkileri vardı. Sosyalist hareketin yıllarca önderliğini yapmış bu "teorisyenler"i bağımsız ve merkezci yüzlerini kitlelere teşhir etmek, ihanetlerini sergilemek kolay olmuyordu. Bu da, devrimin yenilgisinde temel bir etken oldu. Bu sorunun bir boyutudur.

Bir başka boyutu ise KPD'ye ilişkindir. Devrim başladığında Bolşevik tipi, ulusal çapta örgütlenmiş, ayaklanmayı yönlendiren, savaşta tecrübeli bir parti yoktu. Spartakistler "zamansız" yakalandılar. Hazırlıklı değillerdi. Devrime dört elle saldırdılar, ama sosyal-demokrasi kadar etkili olamadılar. Devrime sonsuz bağlılıklarına rağmen onlar "bağımsızlardan, merkezcilerden" radikal bir kopuşu gerçekleştiremediler. Bölünmede hep temkinli davrandılar. İşçileri "bölmemek" gayreti içersinde çözümler ararken, sosyal-demokrasinin etkinliğini kıramıyorlardı. "Arayı bulma", "bölünmeme"kaygısı Alman sol geleneğinin temel bir zaafı olarak sürekli varolmuştu. Bu anlayış zamanında yeni tipte bir partinin kurulmasını da geciktirmişti. Zira August Bebel gibi marksistler dahi Lenin'in menşeviklerden kopuşunu eleştiriyor, Plehanov'la birleşmesi için baskıda bulunuyorlardı.

Bilindiği gibi SPD sendikal hareket içinde doğmuş klasik tipte "marksist" bir işçi partisiydi. Dünya sosyalist hareketinde büyük bir otoriteye sahipti. Aynı şekilde Alman işçi sınıfı üzerinde büyük bir otorite idi. Ki Spartakistlerin işçileri bölmeme kaygısı burdan geliyordu. Fakat bu kaygılar aynı zamanda Spartakist önderliğin teorik zaaflarından da kaynaklanıyordu.

Rosa Luxemburg, devrimcilikte gösterdiği kahramanlığa rağmen, II. Enternasyonal "teorisyenler"inin ve menşeviklerin fikirlerine denk düşen bazı anlayışlara sahipti. Partinin rolünü küçümseme ve kendiliğindenciliğin mantığına güven önemli zaaflarıydı. Leninist parti teorisine karşıydı. Öncü ile kitle arasındaki ilişkiye mekanik bir kavrayışla yaklaşıyor, karşı karşıya koyuyordu. Bolşeviklerin başından beri önemsedikleri "öznel faktör", mücadeleyi yönetme, bilinçli ve örgütlü müdahale zorunluluğu konusunda Spartakistlerde bir çok yanlış anlayış vardı. Bu gerçeklerin küçümsenmesi Rosa Luxemburg'u kendiliğinden "merkezciler"le benzer bir fikre, "devrimin nesnel yolu" ve kapitalizmin otomatik çöküşü teorisine yaklaştırıyordu. Bu teorik yaklaşımlar oportünizmden ideolojik ve örgütsel kesin bir kopuşu engelliyordu.

Bolşevikler ise her türlü oportünist akıma karşı mücadele ve Marksizmin saflığını koruma çabasını sınıf hareketinin bağımsız örgütlenişinin ilk koşulu saydılar. Uzlaşmaları değil, önce ayrılıkların, farklılıkların netleşmesini savundular.

(Devamı s.20'de)

Avrupa'da EKİM Şenlikleri

"Yedi kat yerin altından uğultular geliyor.
Çok alametler belirdi, vakit tamamdır.
Çekin ki körükleri, ateşe girdi demir."

Nazım Hikmet'in bu dizeleriyle başladı, 13 Ekim '90'da Köln'de yapılan EKİM'in 4. Mücadele Yılı Şenliği.

Sahne ışıkları ve spotlar, sahneyi kaplayan kızıl bayrakları, Mustafa Suphi'nin *"Dünya ihtilalinin gelecekteki seyrinde Türkiye proletaryası şerefli bir yer işgal edecektir"* sözünü ve "Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin" şiarını aydınlattığında, insanlar büyük salona, devrim ve sosyalizm heyecanı insanların yüreklerine sığmıyordu.

EKİM'in dördüncü mücadele yılını kutlama şenliklerinin hazırlıkları geceden üç ay önce başladı. Daha önce yapılmış olan Ekim Şenliği'nin deneylerini, olumsuzluklarını gözönüne alan YDK, öncelikle bir gece tertip komitesi oluşturdu. Bu, işlerin tek elde toplanması ve sağlıklı yürütülmesi için gerekliydi. Tertip Komitesi, dördüncü yıl şenliğinin EKİM'in konumuna, iddiasına ve çizgisine uygun olarak gerçekleştirilmesi için amatörlükten uzak titiz bir çalışma yürüttü.

Gecenin hazırlıkları, EKİM'i tanıtma, Ekimcileri canlandırıp güçlerini seferber etme kampanyası olarak düşünüldü. Bu anlamıyla gece faaliyetimizi, '90 1 Mayıs'ından sonra yurtdışında yürüttüğümüz en kapsamlı faaliyettir diyebiliriz.

Gerek gece öncesi çalışmalarda, gerek sanatçıların, kültürel etkinliklerin seçilip hazırlanmasında temel vurgu, bir devrim ülkesi olan Türkiye'deki mücadele ruhunu yurtdışında yaşatmak, devrim ve sosyalizm davasının yenilmezliğini bilince çıkartmak, sosyalist ve enternasyonalist bir politik ve kültürel perspektifi hakim kılmaktı.

Bir çok halkçı grup ve hareketlerin, son yıllarda giderek daha da belirgenleşen, daha çok adam toplamak kaygısıyla, aleviler içinde ya da geniş demokrat kitleler arasında popüler olan sanatçıları geceye getirme hatasına düşmedik. Bilinçli bir tercihle, insanları, arkadaşlarımızı, yoldaşlarımızı popüler sanatçıların kişiliğine değil, devrim, sosyalizm ve enternasyonalizm ruhunu yaşatacağımız bir geceye davet ettik.

Bilgesu Erenus. "Türkiye'de yaşanan devrimden yana pırıl pırıl bir havadan" rüzgarlar estirdi salonda. M. Celal, işçi marş ve türkülerini; Kürt ozanları Botan ve Zozan, ayağa kalkan bir ulusun, uyanan Kürdistan toprağının sesini dile getirdiler. Emekçi kendi tarzında devrimci türkülerinden örnekler sundu. Ruhr Havzasının Alman madenci işçilerinden oluşan Ruhr İşçi Korosu, Enternasyonali, 1 Mayıs marşını ve Alman proletaryasının devrimci türkü ve marşlarını iki dilde (Almanca ve Türkçe) seslendirdi. Gecemizin en beğenilenleri arasına girdi. Gecemize enternasyonal bir coşku taşıdı.

"Türkiye'deToplumsal Mücadele ve İşçi Hareketinin Gelişimi" konulu slayt gösterisi, "Türkiye bir devrim ülkesidir" gerçeğini işliyordu. Büyük bir beğeniyle izlendi.

6 Ekim'de İsviçre Basel'de, 13 Ekim 1990'da Köln'de yapılan EKİM Şenlikleri gerek EKİM taraftarları ve gerekse diğer Türkiyeli ve Alman devrimcileri tarafından olumlu, alışılmış gecelerden çok farklı, nitelikli, sosyalist ve enternasyonalist bir ruhun hakim olduğu geceler olarak değerlendirildi. Bu perspektifimizle daha iyi geceler düzenleyebileceğimize inanıyoruz. İnatçı bir çabayla, disiplinli ve kollektif bir faaliyetle, varolan insan gücümüz ve mevcut potansiyelimizle, yurtdışındaki tüm faaliyetlerimizi bir kaç katına çıkarabileceğimizin göstergesi de oldu bu geceler.

Gecemizi bitirdiğimiz sözlerle bitirelim sözümüzü:

"Yedi kat yerin altından uğultuların geldiği", "kıyamet alametlerinin belirdiği" Türkiye'de yeni Ekim Devrimleri için, ileri yoldaşlar!

Gece Tertip Komitesi

Almanya'nın Köln şehrinde yapılan "EKİM 4. yılında" gecesinde Yurtdışı Komitesi adına yapılan konuşmayı yayınlıyoruz.

Ekim davası ve ilkeleri yaşıyor

Dostlar, yoldaşlar

Türkülerimizi birlikte dinlemek, öfke ve özlemimizi haykırırken birlikte olmak güzeldir.

Bu gece, bunu burada birada ve birlikte yaşamaya gelen sizleri hareketimiz adına ve tüm devrimci içtenliğimle selamlıyorum.

Biz, Ekim Devriminin 70. yıldönümünde ve "Yeni Ekimler İçin" şiarıyla yola çıktık. Ekim Devriminin anısına, onun ilke ve ideallerine bağlılığımızın ve bu yolda yürüme kararlılığımızın bir ifadesi ve simgesi olarak EKİM ismini aldık.

Ekim, bir davadır. Uluslararası işçi sınıfının davası, tüm emek dünyasının davası... Ekim davası tüm yeryüzünde sermayenin köleleştirici egemenliğini kırmak, dünyayı herşeyiyle emeğe kazanmak davasıdır.

Bir buçuk asırlık geçmişi olan bu dava, hala dipdiri, canlı ve günceldir. Tüm yeryüzü, sınıflardan ve sömürüden kurtulana kadar da, öyle kalacaktır.

İşçi sınıfının, burjuvaziye karşı savaşımında somutlaşan bu davanın düşünsel temelleri, Marks ve Engels tarafından atıldı. Onu gerçek kılmak için ilk girişim, Paris komünarlarından geldi. İlkti, ve her ilk olana özgü yetersizlikleri taşıyan bu şanlı saldırı,yenilgiyle sonuçlandı.

Onu 1917'de Rusya proletaryasının muzaffer saldırısı izledi. Yürünecek yolu Lenin gösteriyordu. Rus proletaryası ortaçağın güçlü kalesi Çarlığı silip süpürdü. Ardından, iktidara tırmanan burjuvaziyi de ezerek, insanlık tarihinde yeni bir çığır açan ilk işçi iktidarını kurdu. Kapitalist dünyayı temellerinden sarsan ve tarihe Ekim Devrimi diye geçen proletaryanın bu görkemli eylemi, o gün bugündür burjuvazinin büyük korkusu oldu. İçten eski düzen artıklarının, dıştan tüm emperyalist dünyanın amansız saldırılarına ve kuşatmasına hedef olan sosyalist işçi iktidarı, ciddi güçlüklerle yüzyüzeydi. Dahası, hain sosyal demokrasi tarafından felç edilen gelişmiş ülkelerin devrimci hareketi, onu izleyen yeni devrimlere dönüşemedi. Alman Devrimi de yenilgiye uğrayınca Ekim Devrimi yalnız kaldı. Bütün dezavantajlarakarşın, Sovyet devrimi, kapitalist dünyaya korku salan adıyla Bolşevik Partisi gibi bir öncü güce sahipti. Rusya işçi sınıfı başında Lenin'in bulunduğu bu parti önderliğinde zafere ulaştı. Bu partinin yönetiminde ortaçağın yıkıntıları üzerinde modern bir sosyalist toplum inşa edebildi. Bir kaç on yıl içinde burjuva toplumunun en gelişkininin ulaşamayacağı başarılar elde etti.

Zincirlerinden boşalan insan emeği tarihin o güne değin tanık olamadığı mucizeler yarattı. Sovyet ülkesi bir uçtan bir uca modern bir sanayi ile donatıldı. Kapitalist sistemin tümü 1930'lu yıllarda bunalımın pençesinde kıvranırken, sosyalist Sovyet toplumu her alanda büyük bir gelişme içindeydi.

İnsanın insana kul olmadığı,

Özgür ulusların birlik olduğu,

Kadının özgürleşerek her alanda toplumsal yaşama katıldığı,

Çocukların sömürüsüz, sağlıklı ve eğitimli büyüdüğü bu ilk sosyalist toplum, bütün ülkelerin işçi ve emekçilerine güç ve ilham kaynağı oldu. Onların güven ve desteğini aldı.

İnsanlığın soylu ve erdemli olan tüm değerlerine düşman olan faşizm, burjuva devletin en iğrenç biçimiydi. Bütün kapitalist dünya ondan sosyalist Sovyetleri yok etmesini bekliyordu. Fakat bu beklentileri boşa çıktı. Avrupa'yı baştan başa ezerek sosyalizmin anayurduna ulaşan Hitler faşizmi, orda kahramanca bir direnişle karşılaştı. Sovyet proletaryasının ve halklarının demirden yumruğu tarafından ezildi.

Ne var ki, savaşın yaralarını saran, yarattığı korkunç yıkımı hızla onaran Sovyet toplumu, zamanla rotasından çıktı. Tarihsel güçlüklerin beslediğikendi iç zaaflarına ve emperyalist dünyanın sonu gelmeyen kuşatmasına yenildi. Sosyalist yoldan ve ilkelerden uzaklaştı. Kapitalist restorasyon süreci içinde yozlaştı ve çürüdü. Ve bugün hepimizin acı ve hüzünle izlediği noktaya geldi.

Bunun nedenlerini tartışmanın yeri burası değil.

Biz burada, Ekim devriminin Sovyet toplumuna kazandırdıkları şimdilik kaybolmuş olsa da, onun yolunu açtığı davanın sürdüğünü ve süreceğini vurgulamakla yetiniyoruz. Evet, Ekim davası yaşıyor. Sosyalist Ekim Devriminin ilke ve ideal-

leri yaşıyor. Zira bu ilke ve idealler dahi teorisyenlerin kafasından değil, kapitalist toplumun gerçeklerinden çıkmıştır. Baskıya, sömürüye, eşitsizliğe, insanı tahrip eden her türlü kötülüğe dayalı kapitalizm dünyası varoldukça, insan oğlunun eşitlik ve özgürlük isteminin ifadesi bu ilke ve idealler de yaşayacaktır. Sosyalizm ve sınıfsız toplum istemi ve mücadelesi yaşayacaktır.

Bugün uluslararası .burjuvazi avaz avaz bağırıyor; sosyalizm iflas etti, kapitalizm ebedidir, diyor. Bu mezarlığa yaklaşırken söylenen korku türküsüdür. Bu, yıkılacak bir yalandır.

Yüzyılları bulan mazisi olan kapitalizm, insanlığı insanlık tarihinde görülmemiş yığınla dert ve acıya boğmuşken, sosyalizm 20-30 yıl içinde ortaçağın yıkıntıları üzerinde insanlık mucizeleri yarattı. Bütün insanlığın tanık olduğu bu gerçekleri hiç bir yalan örtbas edemez. Tarihin ilk sosyalist kuruluşunu çok yönlü saldırılarıyla başarısızlığa uğratan burjuvazinin sosyalizm üzerine kopardığı fırtına, yalnızca onun yüzsüzlüğünün ve çığırtkanlığının bir ifadesidir.

Öncesi bir yana, şu son yüzyılda gelişmesinin doruğuna ulaşmış kapitalizm insanlığın hangi sorununu çözmüştür! 1789'da eşitlik, kardeşlik ve özgürlük diyerek yükselen burjuvazi, insanlığa kan ve gözyaşı, fiziki ve manevi çürüme, savaşlar ve faşist barbarlıktan başka ne verebilmiştir! Hani nerde eşit, kardeş ve özgür insanlık! Hani nerde savaşsız dünya !

Dönüp bakılsın, emek üretkenliğinin bunca gelişkinliğine karşın, kapitalist dünyanın her yanında işsizlik, açlık, mutsuzluk ve cehalet kol geziyor.

Bir çok ülkede % 30'lara varan işsizlik en istikrarlı durumlarda bile % 6'nın altına düşmüyor. Kapitalist dünya yaşadığımız her bir gün onbinlerce çocuğa mezar oluyor. Silahlanmaya milyarlar yatırılıyorken, yoksul ülkelerde günde 43 bin kişi açlıktan ölüyor! Yiyecek, giyecek, sağlık ve eğitim hizmetleri, konut, eğlence bir avuç asalağın dışında hiç kimseye yetmiyor. Ama nükleer silahlar insanlığı onlarca kez yok edecek kadar yetkin ve boldur. Emeğin yarattığı değerlerin üçte biri insanlığa ölüm, kan ve gözyaşı getiren silahlara dönüşüyor. Akılalmaz boyutlara ulaşan insanın kendine yabancılaşması sürüyor. İnsanın insana kulluğuna, bir de kendi yarattığı makinaya kul olması eklendi. Fiziki ve manevi çürüme giderek hızlanıyor. Kadın bedeninin herhangi bir meta gibi afişe edilerek pazarlanması, insanlığın kanayan yarası olmaya devam ediyor. Aşk, sevgi ve sevgiye dayalı insan ilişkileri kayboluyor. İnsan için gerekli ve güzel olan herşey, kapitalist tekellerin karlarına feda edilmiştir. Dünyayı silah deposuna burjuvazi çevirdi. Dün sözümona "özgür dünya"yı sözde karşıt kampın şerrinden korumak için silahlanıyordu. Peki, ya şimdi? Hala süren silahlanma ve savaşlar niye? Emperyalistlerin dev askeri güçleri Ortadoğu'da ne arıyor? Burjuvazi tarih sahnesine çıktığından beri hep istila, gasp ve fetih peşinde koşmuştur. Pazar ve etki alanları için sürdürdüğü yüzlerce bölgesel savaş bir yana, iki kez dünyayı toptan savaşa süren burjuvazi şimdi hangi yüzle barış ve halkların bağımsızlığını korumaktan sözedebiliyor?

Yaşanmış tarih gösteriyor ki, burjuvazinin bütün silahları, proletarya ve halkların özgürlük ve toplumsal devrim isteğine karşıdır. Onların mücadelesini bastırmak içindir. Vietnam'a, Kamboçya'ya, Filistin'e, Kara Afrika'ya ve Latin Amerika'ya bakılsın, hep bu gerçek görülecektir.

Şimdi de tüm emperyalistler hep birlikte dünyanın sıcak bölgesi Ortadoğu'yu işgal ettiler.

Bugün bölge halkları savaş tehdidi altındadır.

Oysa ki Ortadoğu halkları savaşı değil, emperyalistlerin Ortadoğu'dan çekilmesini istiyor.

Bir kaç haftada oldu bittiye getirilen bu durum ne ilktir, ne de son olacaktır. Kapitalist sistem dünyaya egemen olduğu sürece, bu aynı durum, her an herhangi bir bölgede yaşanabilir.

Çünkü kapitalizm savaş demektir. Onun tarihi uygarlığın döne döne yıkılmasının tarihidir. Onun tarihi modern barbarlığın tarihidir. Bunalımdan bunalıma koşan kapitalizm, tıkanan nefes borularını açmak için uygarlığı yıkmak zorundadır.

Yoldaşlar, arkadaşlar,

Ekim'in ilk sayısı üç yıl önce, olayların henüz hayli yavaş bir tempoda seyrettiği bir dönemde yayınlandı. Daha bu ilk sayıda, "Yeni Ekimler İçin" başlığı altında şu değerlendirme yer alıyordu:

"Ekim Devriminden 70 yıl sonra, bugün, kapitalist-revizyonist dünyanın yaşadığı çok yönlü sorunlar ve çalkantılar içinde, Türkiye, ayrı ve özel bir yere sahip ülkelerden biridir. Türkiye, burjuvazinin çözüm olanağı ve gücünden yoksun olduğu köklü iktisadi, sosyal, siyasal ve kültürel sorunlarla yüzyüzedir. Bu özellikleriyle Türkiye, yeni Ekimlere gebe ülkelerin en ön sıralarında

yer alıyor; emperyalist sermaye cephesinin en zayıf halkalarından birini oluşturuyor."

Türkiye'de olayların bugün ulaştığı düzey, bu değerlendirmeyi haklı çıkarmış bulunuyor. Evet, bugünün dünyasında Türkiye'nin ayrı bir yeri var. **Türkiye, bir devrim ülkesidir.** Türkiye, herşeyine işçi sınıfının damgasını vuracağı bir proleter devrim, bir sosyalist devrim ülkesidir. Bir ülke, bir toplum düşününüz ki, nerdeyse 30 yıldır kaynaşıyor ve bu devrimci kaynaşmalar ancak faşist-askeri karşı-devrimle belli kesintilere uğratılabiliyor. Böyle bir durum ancak devrimci mayalanmanın toplumun derinliklerinden kök aldığı, ordan kaynaklandığı bir ülkede görülebilir. Böyle bir durum ancak çözümsüz sorunlarla yüzyüze olan ve çözümü ancak devrimde, köklü bir toplumsal devrimde bulabilecek olan bir ülkede görülebilir.

Düzenin çözemediği ve çözemeyeceği sorunlardan biri Kürt sorunudur. Ve o, kendi devrimci çözümünü toplumun gündemine sokmuştur bile. Fakat bundan daha köklü, bundan daha kapsamlı olan sorun; Türkiye toplumunun tüm öteki sorunlarının etrafında odaklaştığı, yumaklaştığı **asıl sorun**, işçi sorunudur. İşçi sorunu demek, toplumsal devrim davası ve sosyalizm demektir; tüm ezilen ve sömürülen emekçi kitlelerin sermayenin köleliğinden, onun baskı ve sömürüsünden ebediyen kurtuluşu sorunu demektir. İşçi sorununun çözümü, tüm temel toplumsal ve siyasal sorunların köklü çözümünün güvencesidir. Yani toplumsal devrim davasının başarısı demek, Kürt sorunu da içinde, tüm temel toplumsal ve politik sorunların tam, köklü ve kalıcı bir çözüme kavuşması demektir. Kürtler, en doğal ve en meşru hakları olarak, burjuvazinin Kürdistan'daki egemenliğini kırmak, özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını elde etmek istiyorlar. İşçiler, Türkiye işçi sınıfı ise, burjuvazinin sınıf egemenliğini yıkmak, onu bir sınıf olarak bütünüyle tasfiye etmek istiyor. Burjuva toplumun, kapitalist düzenin kaynaklık ettiği tüm kötülükleri kökünden kurutmak, tüm sorunları temelden çözmek anlamına gelir bu.

Türkiye işçi sınıfının varlığı, böyle bir köklü çözümün temel güvencesidir.

Türkiye işçi sınıfı bugün, bir hareketlilik, bir kaynaşma ve devrimci bir arayış içerisindedir. En acil ihtiyacı politik ve örgütsel bağımsızlığına kavuşmaktır. Bu başarıldığı ölçüde işçi sınıfının, toplumun tüm emekçi katmanlarını ardından sürükleyebileceğinden ve burjuvaziyle başarılı bir hesaplaşmayı gündeme getirebileceğinden kuşku duyulmamalıdır. İşçi sınıfı, nesnel olarak böyle bir toplumsal güce sahip olduğunu ortaya koymuştur bile.

İşçi sınıfının politik ve örgütsel bağımsızlığını kazanması sürecinde kuşku yok ki, ilk halka, partidir. İşçi sınıfının devrimci sınıf partisi. Ekim Devrimin teorik ve pratik mirası üzerinde yükselecek, aynı ilke ve idealleri bayraklaştıracak, Marksizm-Leninizmi Türkiye toprakları üzerinde yeniden canlandıracak ve onu kendi yaratıcı katkılarıyla zenginleştirecek olan, leninist bir proleter sınıf partisi.

İşte böyle bir partinin yaratılması, bugün, biz işçi sınıfı devrimcilerinin, tüm Türkiyeli marksist-leninistlerin önünde duran en acil görevdir. Bu görevin üstesinden gelecek asgari güçler, bugünün Türkiye'sinde vardır. '80'li yılların ikinci yarısında, Türkiye sol hareketinde yaşanmış iç ayrışma ve saflaşmaların bir ürünü olarak oluşmuştur bu güçler. Küçük-burjuva devrimciliği aşılmış, teorik, politik ve örgütsel tüm cephelerde marksist-leninist perspektiflere ulaşılmıştır.

Şimdi bütün sorun, parti potansiyelini oluşturan güçleri birleştirmek ve partileşmektir. Bu, birleşme süreçleriyle partileşme süreçlerinin içiçe geçtiği, üst üste bindiği anlamına gelir.

Ortaya çıktığı andan itibaren, ufkunu asla kendisiyle sınırlamayan, kendini yalnızca bir "ilk müfreze" sayan Ekim Hareketi, kendi dışındaki tüm marksist-leninistlerle birleşmek kararındadır. Bunun için her türlü çabayı gösterecektir. *Ekim*'in dördüncü yılında gündemimiz, Ekim Hareketinin gündemi, parti ve bu çerçevede birlik sorunudur. Ekim'in dördüncü yılında Ekim Hareketinin sizleri asıl mesajı da budur.

Türkiyeli marksist-leninistler aynı çatı altında birleşecek, Türkiye işçi sınıfının leninist sınıf partisi mutlaka yaratılacaktır. Bundan kuşku duymadık, duymuyoruz.

*

Türkiye, sosyalizme mecburdur.

Ekim'in şiarı, Kahrolsun Kapitalizm, Yaşasın Sosyalizm şiarıdır.

Bu şiar, kapitalist dünyayı sarsan Ekim Devriminin şiarıdır.

Bu, biz sınıf bilinçli işçilerin şiarıdır.

Biz özgürlük istiyoruz, sosyalizm istiyoruz.

Özgürlük ve sosyalizme döğüşerek varacağız.

Köln'de yapılan Ekim Şenliği gecesine bazı devrimci örgütler kutlama mesajları gönderdiler. Kurtuluş Hareketinin mesajını yayınlıyoruz.

Sınıfın devrimci partisi için!

Ekim Şenliği Düzenleme Komitesine,

Sevgili arkadaşlar,

Dördüncü yayın yılınızı ve şenliğinizi kutluyor, hepinizi en içten devrimci kardeşlik duygularıyla selamlıyoruz.

İlerici insanlığın büyük ve ağır sorunlarla, aynı zamanda yepyeni olanaklarla karşı karşıya olduğu kritik bir dönemden geçiyoruz.

Doğu Avrupa'daki çöküş ve Sovyetler Birliği'ndeki çözülüş süreçleri, yalnız bu ülke sosyalizmlerini değil, genel olarak sosyalizmi tartışılır duruma getirmiş, sosyalizmin umut olma özelliğine ciddi darbeler vurmuştur. Sosyalizmden kaçış ve tekelci saldırganlık karşısında sinme, dönemin yılgınlık ve pasifizm saçan iki önemli çizgisidir.

Sosyalizmin bu ay tutulması geçicidir.

Bağrında büyük ve ölümcül çelişkilere kadar, sahip olduğu devrimci dinamik ve potansiyellerle de kapitalist dünya, yeni, dinç ve ileri sosyalizm denemelerinin eşiğindedir. Bunu kavramak ve önümüzdeki fırtınalı döneme büyük bir inanç ve hırsla hazırlanmak, tüm dünya devrimcilerinin ve bizlerin vazgeçilmez, ertelenemez ödevidir. Dün olduğu gibi, bugün de, proletaryanın enternasyonal kızıl bayrağı altında dünya devrimi ve toplumsal kurtuluş için savaşmaktan daha yüksek bir onur yoktur.

İşçi sınıfı devrimcileri, komünistler için dünyanın devrim isteğine, Türkiye parçasında yanıt vermekten daha yüce bir enternasyonal görev, daha büyük bir onur yoktur.

Türkiye iç ve dış, sınıfsal, ulusal ve toplumsal çelişkilerin yoğunlaşıp yumaklaştığı, kronik krizler burgacında bir ülkedir; Türkiye, hiç bir temel sorunun varolan sistemi, kapitalizmi toptan aşmadan çözülemeyeceği bir devrim ülkesidir. Yeraldığı coğrafyanın engin dinamikleri, dev işçi sınıfı ve inatçı devrimci rüzgarıyla Türkiye bölge ve dünya devrimleri için bir şanstır.

Bu şansı gerçeğe dönüştürmek bizlere, Kürt ve Türk devrimcilerine düşüyor. Bizlerin heyecan ve onur verici olduğu kadar ağır bir sorumluluk demek olan bu görevi yerine getirmekten başka işlevimiz, işçi sınıfı ve emekçi halkın, tüm insanlığın kurtuluşundan başka amacımız yoktur.

En temel ve acil sorunumuz, yalnız biz devrimcilerin değil, Türkiye'nin ihtiyacı olan devrim partisini oluşturmaktır. Bu sürecin bugün öne çıkan ilk ve temel halkası ise saçılmış durumdaki parti güçlerinin birliği ihtilalci sosyalist hareketin tekleşmesidir.

Ekim ile Kurtuluş Hareketi arasındaki ideolojik ve siyasal yakınlaşma, bu çerçevede iki örgüt arasındaki bir yakınlaşma olmaktan öte bir anlam taşıyor. Bu yakınlaşmanın Türkiye'nin ihtiyacı olan devrimci parti birliği yolunda ileri ve somut bir adıma dönüştürülmesinin koşulları vardır ve bu olanağı kullanmak ellerimizdedir.

Bu düşünce ve duygularla şenliğinizin başarılı geçmesini diliyoruz. Yoldaşça selamlar.

Kurtuluş Hareketi
13 Ekim 1990

Yoldaşlara mektup

(Baştarafı s.18'de)

yaşanan savruluş pek de moda bu ara. Sınıfın devrimcisine özgü olmayan bu tutumlarla bağdaşmamız sözkonusu değil. Hepsi de küçük-burjuva sınıf tavrının değişik türevleridir. Hakkından gelmek zorundayız ve geleceğimize inancım tamdır. Zaafların aşılarak düzeyin yükselmesine yönetici konumunda olan bizlerden başlamak zorundayız. Her yoldaş yalnızca dışındakine değil, kendine de eleştirici bakma erdemini gösterdiği ölçüde ilerleyebilir.

Şunu belirtmek gereği duyuyorum. Merkezi yayın organına gönderilen yazılardaki dengesizlikler ne niyet sorunudur, ne de tek tek kişilerin sorunu. Dolayısıyla mektuplardaki geri düzeye vurgu yapılırken, kişinin kendine olan güvenini yıkan, şevk ve heyecanı kıran herhangi bir tavırdan kesinlikle kaçınılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, yetersizlik yalnızca mektup yazma alanına ilişkin değil, ideolojik, politik ve örgütsel boyutuyla genele ilişkindir. Mektuplar yalnızca bu geriliğin şöyle veya böyle yansıdığı aynalar olabilir. Bu yansımanın belirli ölçüde yanılsama payı taşıdığı da gözardı edilmemeli.

E
Eylül 1990

Avrupa'da Türkiyeli işçi olmak

8 yıldır Almanya'da işçiyim. Bu sistemin yozluğu ve çürümüşlüğü hep bağrında taşıdığını ve onu beslediğini biliyorum. Kapitalist sistemin, şimdi bir nispi-istikrar dönemini yaşadığını, bu sayede dev bir işçiler ordusunu edilgen ve bencil bir duruma soktuğunu görüyorum.

Sınıf bilinci çarpıtılmış, hak arama sistemin içine hapsedilmiştir. Sınıfın sistemin dışına çıkması, kendi kendisini yönetmesi bir korku haline gelmiş, ulaşılmaz bir hedef olarak gösterilmiştir. Kapitalist sistem bu işçiler ordusu sayesinde dev bir teknik ilerleme sağlamış, bol servet ve zenginlik yaratmıştır. Burada yaşayan biz Türkiyeli işçilerin de gözünü karartan, gerçekte ait olduğu sınıfa yabancılaştıran önemli bir etken budur. Çok az Türkiyeli işçi yarattığı değerlerin, servetin ve lüksün farkındadır. Kapitalizmin nispeten az geliştiği, henüz buraya kıyasla cılız olduğu bir ülkeden geldiği için, iş gücünün karşılığını hep ülkesini gözönünde tutarak değerlendirmektedir. Daha açık bir ifadeyle söylersem; buradaki Türk ve Kürt işçisi, fabrikada hep Türkiye'yi yaşamaktadır. Üretim başında, kafasında Türkiye vardır. Türkiye'de yaşadığı ve gördüğü yoksulluk vardır. Burada emeği ile yarattığı zenginliği ve bolluğu göremez. Bilimin ve tekniğin geliştiği, makinalaşmanın en üst seviyeye ulaştığı bu sistemde kapitaliste yarattığı serveti ve lüksü, mal ve mülkü hayal etmek gücüne bile sahip değildir. Bu onun davranışlarını etkileyerek, mücadelede bir sınıf mensubu gibi davranmasını engelliyor. Açıkçası üretilen servetin, lüksün, bolluğun hayal bile edilememesi olgusu, bir bilinçten; sistemin, sınıfı kendi kendine yabancılaştırmasından, sınıfın kendi öz bilimine uzaklığından kaynaklanıyor. Sınıf, bilimine uzak olduğu için çözümü, gene sistem içinde arıyor, ya da aramaya koyuluyor. Yarattığı dev bir lüksü gözardı ederek küçük bir mülke hevesleniyor, yıllarca bu hayalle yaşıyor, makina başında bunu düşünüyor. Sonra hüsrana uğruyor.

Komünist Manifesto'da bu sonuçsuz hülya çok net tanımlanıyor: *"Ama ücretli emek, yani proleter emeği, kendisi için bir mülkiyet yaratabilir mi? Kesinlikle hayır. Ücretli emek, sermayeyi, yani kendisini sömüren ve ancak yeniden sömürebilmek amacıyla her zaman daha fazla ücretli emek üretecek büyüyebilen mülkiyeti yaratır."*

Marx'ın da söylediği gibi, ücretli emek kendisi için mülkiyet (yaratılan değerlere kıyasla) yaratamıyor. Bunu hayal etmek, mülkiyet sistemine meşruluk kazandırıp, sonuçta boş hayallere aldanmak oluyor. Sistem içinde çözüm sunmak oluyor, kurtuluş değildir. Değerleri yaratan bu dev ordu, kendisinin yarattığı, malı-mülkü görmelidir. Bolluğu adilce paylaşmak varken, kendi bilimini kavrayıp, gerçek bir sistem, kendi sınıfı için bir sistem kurmak varken, çalışma saatlerini kısaltıp, geriye kalanını bilime, sanata, edebiyata, spora, tiyatroya, sinemaya, eğlenmeye ayırmak varken, neden ücretli köleliğe devam? Bu edilgenlik ve yabancılaşma her zaman var olmuştur. Burada, iradenin hükmetmesi gerekiyor. Sınıfın bilimiyle -örgütüyle tanışması, hele hele bilimini çok iyi kavrayıp özümsemesi gerekiyor. Bu önemli bir sorun olarak biz yurtdışında yaşayan Ekimci işçilerin de bir sorunu olarak orta yerde duruyor. Marksist-leninist teoriden uzak olduğumuz sürece "sistem içinde çözüm arama" bizi de hep etkileyecek, geri konumda kalmaya mahkum edecektir. Kendimizi sarsıp ileriye atılmamız mümkün olmayacaktır. Oysa bilimi, kendi bilimimizi öğrenmek zorundayız. Onu özümsemeden pratik çabamızla ilerleyemeyiz.

20.yy. da Kürdistan'ı düşünüyorum. En geri ilişkiler parçalanıyor, iradenin de yardımıyla bütün tabular Kürdistan'da tuzla buz oluyor. Bilinçli bir topluluk bütün toplumu alt-üst ediyor. İsmail Beşikçi, Kürdistan'da geri ilişkilerin "sıkılan ilk kurşun"la nasıl parçalandığını, yerini savaşan ve hesap soran, özgür bir ulus olmak bilincine kavuşmak çabasını çok iyi izah ediyor. Kürdistan'da, kadın, aile, aşiret gibi kavramların, gerillaların mücadelesiyle nasıl değişime, ilerlemeye yol açtığını anlatıp bilince çıkarıyor. Burada Kürdistan gerçeğini kavramış Beşikçi'de, özümseyip bilince çıkarma gayretini görüyorum.

Başka örnekler de verebilirim. Ama ne yazık ki, modern bir sınıfın, ideolojisini temsil eden Ekim'in fikirlerini, mantığını anlatmakta biz çok az çaba, sınıfın davasını özümseyip bilince çıkarmada çok yavaş davranıyoruz. Oysa bizim bilimimiz, tarih boyunca bütün gerçekliliğiyle

(Devamı s.34'de)

Daha başarılı bir Ekim yaratalım

Ekim'de yayımlanan yazıların bir türünde gördüğüm bir zayıflığa dikkat çekmek istiyorum. Polemik yazıları ve bazı değerlendirme yazıları dışında, özelikle de konusunu işçilerin günlük yaşam ve mücadelesinden alan yazılarda beli bir noktaya yeterince özen gösterilmiyor. Sözünü edeceğim bu nokta, bence yazıların başarı ve başarısızlığının çok önemli bir göstergesidir. Özelikle işçi yoldaşlardan gelen bu tür yazılarda ve genel olarak doğrudan kapitalist düzenin eleştirisini yapan yazılarda sorunun genel ve evrensel yanı yeterince dikkate alınmıyor. Haklı olarak beğeni kazanan yazıların da yayınlanmış olması bu gerçeği değiştirmiyor. Kapitalizme yönelik eleştirilerde, yaşamdan aktarılan, somut olgulardan hareketle toplumun genel gerçeklerinin ve yasalarını açıklamada yetersiz kalınıyor. Bir başka deyişle, düzene yöneltilen eleştiriler ve yapılan yorumlar yeterli bilimsellikte değil.

Kastettiğim şudur: Yazılarımızda ele aldığımız somut durumdan hareketle sistemin yasalarını sınıfın gözü önüne sermede gerekli çabayı gösteremiyoruz. Özelden genele ve genelden özele giderek sistemin çıkmazını ve kaçınılmaz çöküşünü işlemede zayıfız. Çok iyi biliyoruz ki kapitalizmin yalnızca kötülüklerini teşhir ederek sınıfı bilinçlendiremeyiz. Kapitalizmin bu kötü sonuçlarının hangi yasaların ürünü olduğunu ve onun yasaları toplumda varlık gösterdikçe daha da kötüsünün doğmasının kaçınılmaz bir zorunluluk olacağını gösterebildiğimiz, yani işçilere bunu anlatabildiğimiz oranda onların bilincini geliştirebiliriz.Kapitalizm zaten kendisinin yıkacak sınıfı yarattığına göre, biz komünistler görevimizi bu sınıfı bilinçli kılarak yerine getireceğiz. İşçilerin şu veya bu haksız uygulamanın bilincine varması için dışarıdan birilerinin yardımına özel bir ihtiyacı yoktur. Ama o bu haksızlıkları doğuran toplumsal yasaları kendiliğinden çözümleyemez. Onun bize ihtiyacı buradadır. Sınıfa sosyalist bilinci taşıyabilmek, somut gerçeklerden hareketle toplumsal gelişmenin yasalarını kavratmakla olur. Bilimsel sosyalizm, Engels'in tanımıyla, ücretliler ile burjuvalar arasındaki çatışmayla toplumsal üretimdeki anarşinin bilincine varma ise, bu bilinci sınıf götürme, yani onu durumu ve görevleri üzerine aydınlatma işi de ancak somut olguları, sosyal yasaları ve toplumu anlatabilmenin bir aracı kılmakla mümkün olur. Bütün bu nedenlerle yazılarımızda bu yasaları anlatma ve öğretmeye özen göstermeliyiz. Yazınımız o zaman sıradan bir haberci karakterini aşıp, düzen muhalifi her türlü hümanist ve demokrat-devrimci yazınla arasına açık bir çizgi çizerek gerçek sosyalist bir karakter kazanabilir. Ve hemen eklemek gerekir ki, bu sıfat, ancak kurulu düzene eleştirilerimizi sosyalizm altenatifi ile birleştirebildiğimizzaman hak edilmiş olur. Şekilciliğe düşmeden, sözkonusu yazılarımızda sosyalizmi alternatif olarak sunmalıyız. İşçi sınıfı sosyalizmi egemen sisteme bir alternatif olarak görebilmelidir. Sosyalizmi tek kurtuluş yolu olarak sunmak, "sosyalizm tek yoldur" demekle olmaz tabii. En azından somut durumla ilişkisi içinde, sosyalizmin kapitalizme üstünlüklerine dikkat çekilmeli, onun sınıf için hangi değişikliği ifade edeceği kısaca anlatılmalıdır. Bilimsel sosyalizm ile işçi sınıfı hareketinin birleştirmenin yolu burdan geçer.

Farklı bir noktaya daha değinmek istiyorum. *Ekim*'de, Marksizm-Leninizme yönelik saldırılara yanıt veren; onun temel teorik ilkelerini sınıfın anlayacağı şekilde izah eden yazılara da yer verebilmelidir. Vazgeçemeyeceğimiz ideolojik mücadelinin bir parçası olarak böylesi çalışmalar için yoldaşları özendirmek ve yönlendirmek gerekir.

K. Ağrı

Avrupa'da Türkiyeli işçi...

(Baştarafı s.33'de)

ispatlanmıştır. Kendimizi yenilememiz, toplumu sarsmamız için bilimimize sıkı sıkıya sarılmamız gerekiyor. Kendimizi değiştirmek, sistemi değiştirmek için bu mutlaka gereklidir. Düşmanla savaşan, silahını elden bırakmamalıdır. Aksi takdirde, o zaten ölmüştür. Silahımıza sahiplenmemiz ve onu kullanmamız gerekiyor. Kendi gerçeğimiz, sınıfın çıkarları, devrimimizin çıkarları bunu gerektiriyor. Hele, toplumun kendi kendisine yabancılaştığı, yozluğun, insanlık değerlerinin çıkar üstüne oturduğu, güçlü çabanın olmadığı yurtdışında yaşıyorsak, bu daha bir geçerlidir. Politikleşmemek, kulağını politikaya vermemek, böylesi bir toplumda boğulup kalmak demektir. Bu da, ilerlemek değil, her gün gerilediğimizin kanıtı olacaktır.

M. Can Adil/Frankfurt

"Eleştiri ve sorumluluk"

Teorik ve pratik sorunların tartışılmasında *Ekim* öyle canlı, organik bir yapıya sahip ki, yanlışlar, hatalar ve zaaflar hemen eleniyor. Gerçekler ve doğrular ise her seferinde daha bir açıklık kazanarak, çok yönlü olarak boyutlanıp derinleşiyor. Türkiye devrimci hareketinde bu, yeni bir üsluptur. Özlemini çektiğimiz, fakat bugüne değin ulaşamadığımız komünist tavırdır. Bundan mutluluk duymamak mümkün değil.

Yaşam öyle karmaşık ve içiçe, gerçekler de o kadar inatçıdır ki, yanlışlık yapmayın diye uyaran birinin tam da aynı konuda kendisinin yanlışlık yapması işten bile değildir. Ve bu da diyalektiğin cilvesidir. Teoriyi yaşamda kullanırsak rehber olur, değilse entellektüel bir süs olarak kalır yalnızca. *Ekim*'in 37. sayısında yayınlanan R. Genç yoldaşın yazısı buna bir örnektir. Yazıda siyasal ve örgütsel sorunlarda eleştirinin yeri doğru ve açık bir dille formüle ediliyor. Fakat sıra pratik olarak eleştireceği konuya gelince, tam da kendisinin üzerine vurgu yaptığı; "eleştiride sorumluluk" konusunda kendisi olumsuz bir örnek sergiliyor. Bunu görmemiz için uzun alıntılar yapmak zorunda olduğumu belirtmem gerekiyor.

Eleştirinin konusu; S. Metin yoldaşın *Ekim*'in 36. sayısında yayınlanan ve *Ekim*'in Ağustos '90 tarihli sayısına (sayı:35) ilişkin eleştirilerini içeren yazı. R. Genç yoldaş, *"canlı bir siyasal ve örgütsel çalışmanın olanaklarını yaratmak amacında olan eleştiri, amaçsız kalmamalı ya da salt biçimsel bir düzeye indirgenmemelidir. Siyasal konulara, örgütsel çalışmalara yönelik eleştirilerde amaç suçlu aramak değil, izlenilen politikanın, atılan adımların yanlışlığını sergilemek, öneriler sunmak olmalıdır"*, diyor. Ve buna örnek olarak da S. Metin yoldaşın yazısını gösteriyor. Olmayacak bir örnek. S. Metin yoldaşın yazısı amaçsız mı? Hayır değil, bilakis çok pratik bir sorunu, derginin Ağustos sayısını eleştiriyor. Peki eleştiriler biçimsel mi? Bu hiç değil; körfez krizi gibi çok önemli ve pratik bir sorun biçimsel olamayacağına göre biçimsellikten kasıt T.Göker yoldaşın yazısına olan eleştiri olmalı. Peki yazılarda "açık, net ve tok" olamama eleştirisi biçimsellik mi?

R.Genç yoldaş devam ediyor; *"Ekim illegal bir yayın organı olduğuna göre, onun hazırlanış günleri ile şu veya bu bölgeye ulaşma tarihini birbirine karıştırmamalıydı yoldaş"*. Oysa eleştiri gazetenin geç çıkıp çıkmama, "şu veya bu bölgeye ulaşma tarihi"ne değildir. Körfez krizi çıkmış, genel olarak durum ortada ve *Ekim* böyle bir olayı, *"Gazetenin iç sayfasında sanki sıradan bir olaymış gibi, çok önemsiz bir sorunmuş gibi sıradan bir yazı ile sorunu, daha doğrusu gündemi geçiştiriyor"*. Eleştirilen budur.

Ağustos sayısında çıkan kriz ile ilgili yazı hakkında şöyle diyor R. Genç yoldaş; "İlkesel tavrın çerçevesi çizilmiş, bazı gelişmelere dikkat çekilmiş. Kanımca Ağustos sayısı için bu kadarı yapılabilirdi". Şimdi Ağustos sayısında çıkan yazının içerdiği bilgilere bakalım.

- Irak Kuveyt'i işgal etti,
- Tüm dünya gericiliği ayağa kalktı, savaş uçakları, askerler bölgeye seferber edildi,
- Türk burjuvazisi kraldan çok kralcı davranarak ekonomik ambargoya katılan ilk ülke oldu. Savaşa katılma konusunda hevesini ortaya koydu.

Peki bu bilgiler konunun gündem olması için yetersiz mi? Veya daha sonra çok daha önemli ne oldu ki Eylül sayısında konu gündem olmakla kalmadı, derginin gündem dışında yaklaşık 15 sayfası bu konuya ayrıldı. Eylül sayısında çıkan yazıları, baştagündem yazısı olmak üzere R. Genç yoldaşa gösterip işte kaçırılan buydu demek gerekiyor.

Bir olay olduğunda, insanlar doğal olarak olayı ve nedenlerini merak ederler. Bu meraklarını gidermek için belli bir arayış içinde olurlar. Meraklarını giderdikten sonra olaya dair açıklamalara olan ilgileri azalır. Burjuvazi her zaman atik davranıp sahip olduğu iletişim olanaklarını da kullanarak, kafaları kendi propagandası ile doldurur.Kafalar bir kere doldurulup merak giderildikten sonra, artık olaya olan ilgi azalır. Bundan dolayı güncel olaylarda alabildiğince atik olunmalı, kitleler burjuva demagojileri ile tam şartlanmadan, onlara doğru propaganda ulaştırılmalıdır.

"Örgüt nedir ki yoldaşlar? Örgüt canlı siyasal bir organizma olduğuna göre, normal olan her EKİM biriminin anında, örneğin Zonguldak'taki yoldaşların yaptığı gibi tavır takınabilmesidir",

(Devamı s.22'de)

Emperyalist saldırganlığa tepkiler büyüyor

Körfez kriziyle birlikte bölgeyi işgal eden emperyalizm saldırgan karakterini bir kez daha gösterdi. "Ulusal cevher" ilan ettikleri petrolü tekellerin hizmetinde tutmak ve emperyalist dünyanın Ortadoğu'daki genel çıkarlarını korumak için emperyalistler halkları savaşa sürmekten çekinmiyorlar. Öte yandan emperyalistler, Körfez bunalımının yarattığı bütçe açıklarını, askeri finasmanı aynı zamanda kendi ülkelerindeki çalışan kitlelere ödetmek istiyorlar.

Emperyalizmin Körfezdeki saldırganlığına karşı bütün Arap ülkelerindeki halklar arasında ileri boyutlarda tepkiler gelişti. ABD emperyalizmine karşı gönüllü savaşmak isteyenlerin sayısı her geçen gün kabarıyor. Geniş bir yelpazeyi kapsayan anti-emperyalist birlikler oluşuyor. Son olarak Arap ülkelerinden gelen 120 örgüt temsilcisinin katıldığı bir Ürdün Konferansı yapıldı. ABD ve diğer emperyalistlere karşı ortak mücadele için karar alındı. Zira bölgede derin, islami motiflerle de beslenen anti-emperyalist bir potansiyel mevcuttur. ABD'nin uydusu olan hükümetlere karşı ciddi bir güvensizlik ve nefret gelişiyor. Mısırlıların % 63'ü Devlet Başkanı Mübarek'i hain olarak değerlendiriyor.

Emperyalist saldırganlığa karşı protestolar sadece Arap ülkelerinde değil, saldırgan ülkelerin tümünde gelişiyor. Ekim ayı içinde bir çok kapitalist ülkede binlerce bildiri, afişin yanısıra bir dizi yürüyüş ve miting de yapıldı. Emperyalist saldırganlık bugün artık kitleler arasında eskiden bulabildiği ölçüde bir sempati ve destek bulamıyor.

Japonya'nın Yako Suka kentindeki ABD askeri üssü önünde 23 bin kişinin katıldığı bir protesto gösterisi yapıldı. Japonya'nın Körfeze asker gönderme girişimleri teşhir edildi. Japon Anayasasının dışarıya asker göndermeyi yasaklayan 9. maddesinin değiştirilmesine dönük çabalar protesto edildi. Bir çok şehirde çatışmalar çıktı ve ağır yaralananlar oldu.

ABD'nin bir çok kentinde, New York'tan San Fransisko'ya kadar, binlerce kişi Pentagon'un Körfez operasyonuna karşı protesto yürüyüşleri yapıyorlar. 85 grubun örgütlediği yürüyüşlerde "Petrol için kan yok!", "Texaco için savaşmayacağız ve ölmeyeceğiz!" gibi sloganlar atıldı. Yürüyüşlerde Vietnam savaşı hatırlatıldı.

Vietnam savaşına katılan eski askerlerin, Körfeze gönderilen askerlere seslenen açıklamasında şunlar söyleniyor:

"Vietnam'a gönderilen askerlere demokrasi ve Asyalılar için savaştığımızı söylediler. Sonuçta 2,5 milyon insan öldürdük.

Şimdi de Ortadoğu'da 'petrolümüzü' korumaya gittiğimiz söyleniyor. Sonuçta yüzbinlerce kişi ölebilir.

Neden?

Pentagon'un Suudi Arbistan'ı ayakta tutması için mi? ABD'nin rakipleri olan Japonya ve Avrupa'yı denetim alması için mi? Zira bu ülkeler büyük ölçüde petrole bağlıdır. Gerçekte ABD imparatorluğunu genişletmek istiyor ve binlerce askeri seferber etmek için bahane arıyor...

Haklı bir şey için savaşıp ölmek başka bir şeydir...

Eğer esen bir gaz bulutuyla boğulursanız, bu kimyasal madde ve başka silahların Irak'a, ceplerini doldurmak için Batılı güçlerce verildiğini unutmayın!...

Vietnam savaşına katılan bizler imparatorluğa karşı değil, dünya halklarına ve geleceğe karşı sorumluluğumuz olduğunu söylüyoruz. Bu nedenle mücadele ediyor ve başkaldırıyoruz.

Siz ne yapmayı düşünüyorsunuz?"

Yankı bulan benzeri açıklamalar çoğalmaktadır.

Fransa'da ise sol kesim tarafından örgütlenen bir yürüyüşe," Savaşa hayır!" sloganı altında 30 bin kişi katıldı ve Fransız emperyalizminin saldırgan politikası teşhir edildi. Benzer yürüyüşler Hollanda, Danimarka ve Almanya gibi ülkelerde de gerçekleşti. Avusturalya'da Körfez'e askeri araç taşıyan gemilerin önü protestocuların tekneleri ile saatlerce kesildi.

Emperyalist saldırganlığa karşı tepkiler ve mücadele dünya ölçüsünde yayılıyor. "Emperyalistler Ortadoğu'dan elinizi çekin!" istemi daha geniş kitlelere mal oluyor.